

Slivniški pogledi

| oktober 2020 | letnik 7 | številka 67 |

SOLA Amin
ZORAVSTVENI DOM Amin
MARTINJAK Amin

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osrednek | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 019006

3 Uvodnik

4 Intervju

Dr. Janez Nared

7 Izpostavljam

8 Iz občinske hiše

10 Aktualno

12 Gospodarstvo

16 Utrip

17 Ljudje med nami

Vito Opeka

18 Dogaja se

22 Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz
Ščurkovo

24 Kultura in kulturniki

26 Šport

30 Obveščamo

32 Mladi mladim

34 Komunala

35 Dediščina

36 Stare slike

38 Ideja za izlet

39 Notranjski regijski park

40 Evropski teden mobilnosti

42 Razgibajmo možgane

44 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklje ob Gori in bodi obveščen o dogajanju!

Prejmi iz App Store

Prejmi iz Google Play

Slivniški pogledi – glasilo Občine Cerklje ob Gori

Izdaja: Občina Cerklje ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklje ob Gori.

Fotografija na naslovnici: Evropski teden mobilnosti, Ljubo Vukelič
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklje ob Gori.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklje ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklje ob Gori in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklje ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Modrost razlikovanja

📷 Ljubo Vukelič

Jesen je letni čas, ki me najbolj draži, bolj kosovelovsko jo doživljam. V avgustovskih jutrih s strahom škilim, kdaj se bo zjutraj nad jezero zavlekla megla, in v gozdu grdo pogledam prvo ciklamo. Za daljšim dnem, prvim popoldnevom, ko se avto na parkirišču segreje, da mi je vroče, ko sedem vanj, za brsti in muževnimi debli oprezam, še

preden pride na vrsto Matija, ki led razbija. Nikoli, nikoli se ne bom nehala čuditi, kako se iz rje in sivine rodi zeleno olistano razkošje.

Po drugi strani pa drži, da je jesen rumena dobra žena. To je čas, ko sopiham s polnimi košarami, mešam, hvalim brihtnost gospoda Pasteurja, štejem kozarčke na policah v kleti in se veselim darov gozda in travnika, ki diši v čajni skodelici.

To je moja superhrana ali kako se že temu reče, superživila. Vesela sem, da jih imam v obilju tudi v podnebnem pasu, kjer sem doma. S t. i. superhrano iz drugih delov sveta se nisem spoprijateljila. Verjamem, da je odlična tam, kjer je doma. Če mora za to, da pride do mene, prepotovati cel svet, ga onesnažiti, predeluje pa jo nekdo za dva bela in dva črna ali nekdo, ki je zaradi nje izgubil življenjsko okolje, zame ni več super.

Letni čas, v katerega smo vstopili, tole pišem sredi septembra, ne bo ravno vsakoletna tetka jesen. Mogoče ne bi bilo narobe, če bi vsaj delček časa, namenjenega razglabljanju o virusu, ki nam je korenito spremenil življenje, in zakrčenemu preštevanju okužb, namenili prav učenju o tem, s čim in kako si okrepimo imunski sistem in kako v življenju ločimo zrnje od plev. Ne vem dobesečno, kako gre in kdo je avtor misli, na katero se velikokrat spomnim. Pravi, da moramo v življenju sprejeti, česar ne moremo spremeniti, imeti pogum, da spremenimo stvari, ki jih lahko, in modrost, da razlikujemo med tem dvojim.

To še kako velja tudi za čas, dokler je med nami novi koronavirus ali pa vsaj, dokler ga ne spoznamo dovolj. Težav

s priporočili, ki mi jih daje stroka, nimam. (Politika je druga reč, a ne govorim o njej.) Umivanje rok sem osvojila že v otroštvu, zdaj imam s sabo razkužilo, če nimam te možnosti. Na razdalji sem tako ali tako rada. Če je maska, ki so jo nekajkrat za nekaj minut nataknem, komurkoli v pomoč, tudi prav. To mi ne predstavlja nikakršne žrtve. Stroki ne zamerim, da smo v mesecih, odkar se je bolezen pojavila, dobili tudi nasprotujoča si strokovna navodila, v tako kratkem obdobju ne more vedeti vsega. Tudi Valvasor je bil moder mož, intelektualna elita svojega časa, pa je menil, da imunost pri kačjih ugrizih zagotovi še živo srce kače, ki ga pogoltnemo navsezgodaj. Kje je še bil protistrup! Najverjetneje so prav neznanke in očitno huda nalezljivost vzrok za previdnost, ki se mnogim zdi pretirana.

Pandemijo, ki še traja, je razglasila Svetovna zdravstvena organizacija. Ne vemo, ali bo virusu zmanjkalo primernih gostiteljev, bo mutiral, bomo dosegli čredno imunost, čakali na zdravlilo ... Ta trenutek smo lahko le previdni, zato, da bodo mladi in otroci v šolskih klopeh, da bodo delavci v službah, bolniki normalno pri zdravnikih, da se bodo spret prižgale odrske luči ...

Ne moti me, če kdo razmišlja drugače. Razmišlja in argumentira pravim, in ne ponavlja, kopira, kupuje mnenja drugih. Dialog, »brainstorming«, iskre, ki se prižigajo ob nasprotujočih si mnenjih, vedno prinašajo dobre rešitve. Sama sem se odločila, da bom do drugih obzirna, za kazanje političnega (ne)strinjanja pa imam na voljo druge inštrumente.

Strašno radi se zadnje časa obkladamo z ovcami. Spomnim se zadnjih cerkniških pastirjev, Pocinovih bratov, Maksa in Danota. S slednjim sva se kdaj pa kdaj pogovarjala. Ko je vzporedno z njegovimi leti rasla strmina Slivnice, je začel ovce gnati pod Marof. »Iz katerega časa pa je ta mož?« sem se vprašala, ko nama je s sestro rekel, da sva kot dva groša. Tudi enega najbolj ljubeznivih karanj v življenju sem bila deležna prav od njega. »Punčka, daj, no, priveži tvojega psička. Ti in jaz veva, da je prijazen, samo moji jančki pa ne.«

Se da, a ne? Izraziti nestrinjanje tudi na lep način, ki ne užali ali prizadene.

Maruša Mele Pavlin

Dr. Janez Nared

Pomočnik predstojnika in vodja Oddelka za humano geografijo Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU je svojemu delu popolnoma predan. Priznan znanstvenik z ugledno kariero ostaja prijazen in preprost Meniševac.

S čim se poklicno ukvarjate?

Ukvarjam se z regionalnim razvojem in humano geografijo ter z vsem, kar s projekti pride zraven.

Ta zraven pa pomeni?

To, da skačeš z ene teme na drugo. To je problem projektne financiranja. Projekt imaš lahko na temo mobilnosti, kulturne dediščine, razvoja obmejnih območij, demografije ... Moraš se prilagoditi in kreniti s svoje poti.

S čim se najraje ukvarjate?

V glavnem sem izhajal iz regionalnega razvoja, kar je fajn. Imaš vse v vsem: prostorske, družbene in ekonomske teme. Ko sem se prijavljaj na projekte, sem imel vse – od razvoja občin do razvoja mobilnosti in kulturne dediščine. Pri tem se lahko z vsem ukvarjaš.

S Cerknico ste se že?

Ne, ni bilo interesa z lokalne strani.

Omenili ste regionalno planiranje.

Opazam, da se selimo v središča – tako na državni kot na občinskih ravneh. Gre za naraven tok, ki mora iti svojo pot, ali nimamo prave strategije?

Oboje. Naša država je podpovprečno urbanizirana, imamo relativno nizek delež mestnega prebivalstva. Pri nas ga je polovica, na ravni Evrope pa 74 odstotkov. Deloma je to povezano z zgodovinsko pogojeno razpršeno poselitvijo, deloma pa nimamo jasne strategije. Od konca osemdesetih let, tja v dvatisoča, je bilo močno izseljevanje iz Ljubljane in večjih mest, tako imenovana suburbanizacija, do katere je prišlo zaradi izboljšanja cestnega omrežja, izboljšanja voznega parka in precejšnjih razlik v cenah nepremičnin. Takrat bi lahko naredili več. Namesto spodbujanja razpršene poselitve bi ljudi lahko usmerili v določena središča, kjer lahko zagotavljaš storitve in delovna

Janez Nared se raje označuje za raziskovalca kot znanstvenika.

mesta. Z razvojem, ki smo ga naredili nestrateško, dejansko kreiramo nove prometne tokove in zato se vozi toliko in toliko ljudi v Ljubljano.

» **Biti raziskovalec je način življenja.**«

Ko smo s Slivniškimi pogledi obiskovali vasi na Vidovski planoti, smo ugotavljali, da so jih s svojimi ljudmi naselili fevdalni lastniki zemlje. Danes takratne potrebe po krčenju gozdov ni več.

Razmere se spreminjajo. Spreminjajo se prostor, gospodarstvo, to, s čimer se preživljamo, to, kaj nas zanima, v končni fazi, spreminja se, kaj radi delamo. Temu se je treba prilagajati. Kolikor sem gledal te vasi, se ne praznijo vse, nekje narašča število prebivalcev. Ni vzorca, da bi rekel, da Cerknica raste, drugo pa ne. Ni tako črno-belo. Na splošno pa se pozna, da je naš poselitveni prostor razpršen, da je daleč stran od tistega, kar sodobne razmere zahtevajo zaradi koncentracije delovnih mest v večjih središčih, mobilnosti, klimatskih sprememb. Temu pa ta sistem ni najbolj prilagojen.

Ljudje se z nostalgijo spominjajo Iskre v Cajnarjih. Bi tak obrat pokril današnje potrebe?

Slovenija je relativno hitro začela z regionalno politiko, v začetku sedemdesetih let. Tista politika je razmeščala podjetja. Ta so imela poceni delovno silo, ljudje pa službe. Potem pa se je izkazalo, da glavne inovativne gospodarske panoge funkcionirajo na koncentraciji, kopičenju kapitala, delovne sile in znanja. S preobrazbo k zahtevnejšim proizvodom rabiš kritično maso izobraženih ljudi, ki delajo na točno določenem področju. Najbolj perspektivna so tista območja, ki so specializirana v določenih visokotehnoloških dejavnostih in kjer je več podjetij iste dejavnosti na kupu. To ustvarja možnost specializiranih delovnih mest. Je pa tako; dokler je prevladovalo kmetijstvo, je bila taka poselitev, o kateri sva govorila prej, ustrezna, v drugih gospodarskih dejavnostih pa imaš težko tako razpršena delovna mesta.

Na katerem področju bi morali v Cerknici največ delati?

Vsekakor bi morali migati. Nimamo jasne strategije, kaj sploh želimo. Zaradi prej omenjene suburbanizacije imamo to srečo, da je prebivalstvo relativno mlado, število trenutno še narašča. Občina ima posledično relativno ugodno demografsko projekcijo. To je v veliki meri posledica delovnih mest v Ljubljani. Kar je delovnih mest v Cerknici, so v večini podpoprečno plačana. Želja bi bila, da se naredi preskok k bolj zahtevnim delovnim mestom z višjo dodano vrednostjo. Vsekakor pa moramo imeti strategijo, saj je treba zagotoviti tudi ciljno izobraževanje. Določen zasuk je bil z Notranjskim regijskim parkom v smeri turizma, podpornih dejavnosti pa ni, ni strategije v tej smeri.

Če preskočiva z domače občine na domačo Notranjsko. Kaj je za vas Notranjska?

Notranjec sem po dolgem in počez. Ampak to je ena od prostorskih identitet. Vsak jih ima več. Vemo, da ima Notranjska kot pokrajina slabosti. Zaradi razdeljenosti po rapalski meji je identifikacija južno od Javornikov drugačna, kot jo imamo mi. Ima pa tudi specifičen karakter ljudi. Anton Trstenjak je v svoji knjigi ugotavljal, da smo bolj zaprti, manj prodorni v določenih stvareh. Veliko stvari je vezanih na to. Ko govorimo o Notranjski, je ta zagotovo del identitete ali zgodovinskega spomina, kot pokrajina v upravnem smislu pa ne funkcionira.

Slovenci se radi drobimo po pokrajinah, občinah, vaseh. Za Rakovčane se Hribi začnejo v Cerknici, za Cerkničane v Kolenu, za Begunjce naprej od Topola ...

S tem ni nič narobe, lokalne identitete so zmeraj obstajale. Problem je, če to postane način obnašanja, da zaradi tega ne stopiš skupaj, kadar je treba.

Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz bo naslov knjige, v kateri bomo sodelavci Slivniških pogledov zbrali predstavitev vseh krajev v občini in jih dopolnili z nekaj intervjuji. Pozdravljate izdajo?

Seveda. Lepo bi bilo, da se med sabo bolje poznamo, in zelo pomembno

je, kaj ljudje sami mislijo. Zgodovini zmeraj očitam, da je zgodovina kraljev, vladarjev, tistih, ki imajo moč. Dejansko je zgodovina zgodovina takih ljudi, kot smo mi, ki imamo vsak dan svoje probleme in jih moramo rešiti na tak ali drugačen način. Temu bi morala biti prilagojena tudi celotna politika. Težiti mora k temu, da je vsem bolje, zato moramo vedeti, kaj se v določenem kraju dogaja, kaj je tam posebnega, zakaj je tam nekaj posebnega.

» ... moramo imeti strategijo, saj je treba zagotoviti tudi ciljno izobraževanje.«

Ko sva že pri strategijah, kakšno pa ima država z vami znanstveniki? V družbi in državi bi morali imeti posebno mesto, vi pa se praktično prodajate na trgu, da preživite?

S tem ne moremo biti zadovoljni. Sredstva za znanost so se po zadnji krizi precej zmanjšala. Krivulja se obrača, a zdaj so znanosti spet vzeli 22 milijonov evrov, menda pri evropskih projektih. Če si odvisen od projektnega financiranja, moraš neprestano prijavljati nove projekte, seveda ob tem, da vestno izpelješ projekte, ki jih že imaš. Časa, ki ga za to porabiš, ti nihče ne krije. Drugi problem je, da je uspeh na evropskih projektih približno 10-odstoten. Torej prijaviš 10 projektov, da enega dobiš. To zahteva ogromno časa in energije.

Prav zdaj sem prijavil velik projekt. Pet mesecev smo delali na prijavi. Ogromno časa torej izgubiš, pa nimaš nobene garancije, če boš čez eno leto imel delo. Še tretji problem je, da ima razpis določeno temo in tako skačeš z enega področja na drugo. Ne moreš se vedno držati svoje primarne raziskovalne teme. Tako si »tavžentkuntsler« za 100 različnih stvari, v nobeni pa nisi dober. Če želimo biti konkurenčni, kar bi kot znanstveniki morali biti, v evropskem merilu tako to ne gre. Na konferencah v tujini to zelo hitro opazimo. Tudi pri projektih. Sam imam to prednost, da se ukvarjam z regionalnim razvojem, ki je dejansko vse v vsem. Ampak na ta način ne moreš biti specialist, si generalist. Ne moreš biti »špica« na določenem področju.

Če dobite omenjeni projekt, s čim se boste v naslednjih petih letih ukvarjali?

Z mobilnostjo v metropolitanskih mestih oziroma regijah. V posameznih vozliščih ob evropskih prometnih koridorjih bomo skušali zgostiti prebivalstvo in tam ustvarjati območja z visoko kakovostjo življenja; klimatsko nevtralna, z učinkovito preskrbo z javnimi storitvami, prometom, mobilnostjo, z inovativnimi oblikami prometa. Razvijamo tri segmente, kako upravljamo s temi območji, kakšne tehnološke inovacije lahko uvajamo, v Rigi, Milanu, Barceloni, Portu imamo fenomenalne rešitve, in kakšne finančne mehanizme lahko oblikujemo, da razbremenimo proračun. Pri dodatnih

Projekti zahtevajo nova znanja, tudi tujih jezikov. Na prvem mestu je angleščina, domači so mu tudi nemščina, francoščina, italijanščina in hrvaščina.

Del letošnjega leta bi moral preživeti v Parizu, a mu je zagodel novi koronavirus.

finančnih virih izhajamo iz tega, da tisti, ki onesnažuje, onesnaževanje plača, dobljena sredstva pa bi šla v okolju prijazna prevozna sredstva.

Opazila sem, da radi razlagate. Ste tudi predavatelj na Univerzi na Primorskem. Vas to delo sprošča?

To je zelo dober dodatek k osnovni službi. Uživam. Poskušam manj govoriti in več dobiti od študentov. Želim, da imamo dialog. Participativno planiranje, ki ga preučujem in tudi zagovarjam, poskušam uveljavljati v praksi, da skupaj pridemo do rešitev oziroma da študente na ta način vodim.

S čim vas študent lahko najbolj razveseli?

S tem, da ima izvirne ideje. Da ni tako, da vprašaš, kdo ste, kaj ste in kaj vas zanima, pa izveš samo ime in priimek. Dobro je, da si angažiran, da imaš svoje ideje, da pokažeš določeno mero znanja. V regionalnem planiranju združuješ znanje z vseh področij in iščeš rešitve za konkretne primere. Če splošnega znanja ni, lahko hitro nastane problem. So fenomenalni študentje, ki te vedno presenetijo, ki imajo super ideje, super delajo, so pa tudi nekoliko slabši študentje, ko kdaj »rataš« slabe volje.

Torej študentje lahko tudi vam kaj dajo?

Seveda. Z njimi delam tako, da, recimo, skupaj delamo raziskavo in

se skupaj učimo. Tudi jaz se učim. Res jih usmerjam, ampak rezultati, ki jih dobimo, so pa novi za vse. Potem članek objavimo skupaj.

Drži, da geografi radi potujete?

Imamo več vrst geografov. Eni so čisti zapečkarji, eni pa so že bili povsod. Jaz sem nekje vmes.

Kje vam je bilo najbolj všeč?

Na dosti koncih. Madagaskar je bil specifičen, tudi Tibet, Japonska, je bila Amerika specifična, tudi za prvim ovinkom je lahko tako specifično, da te potegne. Zato rad okoli hodim, da vidim, koliko takih koticov še lahko je.

Potujete kot geograf, poklicno obremenjeno, in vse pregledate?

Določene stvari pogledam. Je pa tako, da dosti potujem službeno in tam pogledamo kakšne primere dobrih praks. So tudi kolegi, ki vse stestirajo. Na dopustu imaš sicer več prostega časa in se svobodno odločaš, kaj boš pogledal, na projektnih sestankih si pa bolj omejen.

Zakaj ste se sploh odločili za študij geografije?

Želel sem biti profesor v srednji šoli. Težko sem se odločil, kaj naj študiram, in sem gledal, da bi bil študij kar najbolj splošen. Geografija in sociologija sta taki. Počasi sem se pa specializiral.

In mimogrede magistrirali še iz prava?

Pravo me je tudi zmeraj zanimalo, pa škoditi ne more. Malo pred zagovorom doktorata sem se vpisal še na pravo. Sicer nikoli ne rečem, da sem pravnik, ker se s tem nisem nikoli ukvarjal. Stvari, s katerimi se ukvarjam, pa so povezane s politikami, pravom. Moja diploma in doktorat sta bila vezana na zakonodajo. S tega vidika je bilo pravo dodana vrednost, podobno je tudi s sociologijo, kar je bil moj drugi študij. Področja se dobro dopolnjujejo.

Daleč od domače vasi pa niste šli? Kako to?

Kako to?

Sem le Notranjec, Dobčan, zdaj tudi že malo Begunjec. Po srednji šoli sem šel v Ljubljano, tam sem bil deset let do doktorata. Potem sem se odločil za domače konce, kjer se poznam z ljudmi, tudi cene nepremičnin so bile tukaj nižje kot v Ljubljani.

Ob priimku Nared in kraju Dobec zastrizemo z ušesi. Vas kaj moti vprašanje: »Ste od tistih Naredov, kjer je 12 otrok?«

Nič me ne moti. To je najboljša stvar na svetu. Odraščati v veliki družini je fenomenalno, tega ne bi za nič zamenjal. Dobro smo se razumeli, no, pa vedno imaš še nekoga, s komer se lahko »bockaš«.

Kako zgledajo vaša družinska srečanja?

Ja, zdaj zaradi korone odpadejo, nas je že preveč. (Smeh.) Bi prišli z NIJZ! 50 ljudi ali pa več pride.

Slišala sem, da ste čebelar. Koliko medu ste stočili letos?

Nič. Letos sem samo »futral«.

Zakaj čebele?

Imel jih je že oče in sem to tradicijo počasi prevzemal. Čebele, če jih preskrbiš z vodo in hrano, so lahko tudi 14 dni same. Tako brez problema preživijo moje daljše odsotnosti. Deloma pa so čebele tudi moj prispevek k biodiverziteti. Imajo toliko zaslug za življenje na Zemlji in glede na to, da naredim ogromno škode z letalskimi leti, ji lahko vsaj na ta način malo vrnem nazaj.

Imate še kakšen drug hobi?

Za kaj več ni časa. Biti raziskovalec je način življenja.

Avtorica: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Z mag. Anito Knez o novi organizaciji šolskega dela

Mag. Anita Knez kot ravnateljica vodi Osnovno šolo »Jožeta Krajca« Rakek že deset let in v tem času je šola postala prepoznavna po številnih kreativnih pristopih in projektih. Inovativne pristope pa zahteva tudi trenutna situacija, povezana s koronavirusom. Mag. Anita Knez kot članica Aktiva ravnateljev primorsko-notranjske regije in Združenja ravnateljev Slovenije razmere dobro pozna, vendar na žalost ugotavlja, da prizadevanja ravnateljev neredko teptajo posamezniki med učitelji ali starši.

Ravnateljica pravi, da je šola v teh razmerah postala polje nestrinjanja, raznih konfliktov, soočenja različnih stališč, ki nimajo ničesar skupnega s pedagoškim delom. »Ko je pouka konec, ko človek zapusti šolo, na lastno odgovornost lahko uveljavlja različne prakse, ne pa v šoli. Na žalost pa so tako pri zaposlenih kot pri starših nekateri ljudje, ki so uporniki. Trenutno so predmet upora maske, tri mesece nazaj je bilo nekaj drugega, pet let nazaj let je bil to delovni čas učiteljev, vedno se nekaj najde. Verjetno bodo tudi po mojem odhodu našli kakšno reč, ki ji bodo za vsako ceno nasprotovali. Razlagajo svoje ekstremne filozofije in ne spoštujejo navodil vodstva,« razmere opisuje mag. Anita Knez. Opaža pa, da se na žalost posledic ne zavedajo, saj gre pri ustvarjanju antipropagande in celo ščuvanju otrok za kršitev pravnega akta, kar lahko privede tudi do razveljavitve pogodbe o zaposlitvi. »V tej situaciji ni prostora za pametovanje,« doda, »ampak je treba stopiti skupaj in narediti vse za obvladovanje razmer.«

In učenci pri tem sploh niso problem. Vsem nam so lahko za zgled. Kot opaža, so maske sprejeli za svoje in jih pri predmetih celo okrašujejo. Šola je otrokom razdelila maske, ki jih je zagotovila Občina Cerknica prek občinskega štaba Civilne zaščite Cerknica, prvošolcem so razdelili maske z grbom občine, ki jih je prav tako zagotovila občinska uprava, na voljo pa imajo tudi maske za enkratno uporabo, če jo kateri učenec pozabi. Vsakdan v povprečju na rakovski šoli razdelijo petnajst mask. »Starši do sedaj niso kupovali mask, zato je očitak, da je nakup za starše dodaten strošek, povsem neupravičen. Maske iz blaga so dobili tudi vsi zaposleni,« poudari ravnateljica.

Sogovornico vprašam, ali je nestrinjanja s strani staršev veliko. Odgovori, da gre za dva oziroma tri starše, ki ji očitajo teror in pretirane ukrepe. Te očitke odločno zanika in pravi, da je kot ravnateljica dolžna zagotoviti varno in zdravo okolje ter spoštovati vladni odlok RS, pri tem pa ima podporo tako Sveta staršev kot Sveta šole. Poudari, da je odlok nad priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Starši pogosto primerjajo tudi prakse med šolami in žalostno je, da se celo nekateri ravnatelji v celoti ne držijo predpisov. Na rakovski šoli pa je drugače, saj je mag. Anita Knez pri tem zelo striktna: »Moja odgovornost je spoštovanje odloka in okrožnic pristojnega ministrstva. Slednji nam dajejo dekrete, mi pa smo jih kot javni uslužbenci dolžni spoštovati.« Rakovška šola ima protokol za preprečevanje covid-19

kot dopolnitev hišnega reda usklajen z zadnjim odlokom, vsebuje pa 31 točk, v katerih so zajeta določila ravnanja za vse deležnike pedagoškega procesa. V njem so določeni prihodi učencev v šolo po posameznih razredih, redno prezračevanje šole, razkuževanje prostorov, umivanje rok, montaža razkužil na kritičnih mestih, organizacija pouka ... »Konkretno na naši šoli prideta čistilki ob 5.45 in celo šolo temeljito prezračita ter razkužita mize v učilnicah,« poudari. Zaveda se, da so trenutno najslabše razmere za učitelje od sedmega do devetega razreda, ki morajo poučevati z masko, vendar skupaj s sindikatom že iščejo ustrezno rešitev. »Razmišljamo,« razkrije, »da bi jim šolsko uro skrajšali za par minut, da bi se lahko predihali in pripravili na naslednjo uro.« Sicer se strinja, da so določbe na nekaterih točkah tudi nekonsistentne, vendar so tako zapisane in treba jim je slediti. V dani situaciji se moramo pač vsi prilagajati, saj se stvari izredno hitro spreminjajo. To zahteva sprotno načrtovanje, teden za tednom, kar je tudi za organizacijo šolskega dela zelo stresno. Potrebna sta stalen nadzor in veliko energije. »Tudi v teh težkih časih se da ukrepe malce prilagoditi, jih preigrati in narediti življenjske, seveda vse v okvirih spoštovanja odloka, za kar pa je potrebno tudi veliko dobre volje in optimizma,« je jasna mag. Anita Knez. Lep primer prilagajanja v dobro otrok in šolske skupnosti je tudi organizacija šolskega pevskega zboru. Za pevce je namreč rakovška šola naročila posebne, testirane vezirje, ki jih bodo financirali iz Šolskega sklada Rakek, otroci pa bodo na ta način lahko tudi v teh kriznih časih še vedno veselo prepevali in sodelovali v zboru.

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Imamo novo parkirišče!

18. septembra je potekala predstavitev novega parkirišča P + R pri cerkniški osnovni šoli. Dogodek je sovpadal z dejavnostmi Evropskega tedna mobilnosti, ki so prvič potekale tudi v občini Cerknica. Program je bil preplet urbanega in mladostnega.

Predstavili so se rolkarji **Marko Žumer**, **Uroš Židanek**, **Aleks Sever** in **Jani Zorec**, ki jih povezuje projekt Lip Ramps, plesalke Plesnega kluba Evora in plesalec **Andraž Zalar**. S povezovalcem prireditve **Aljažem Črevkom** je o projektu in trajnostni mobilnosti iskrivo klepetal učenec Osnovne šole Notranjski odred Cerknica **Oskar Sterle**. V skladu z rdečo nitjo celotne prireditve je na prizorišču z barvami ustvarjal tudi **Bor Šparemblek**.

Zanimiv dogodek so pod priporočenimi varnostnimi pogoji spremljali učenci devetih razredov cerkniške šole, ravnateljica **Ines Ožbolt**, podravnateljici **Anja Turk** in **Maja Škrbec**, direktor Javnega podjetja Komunala Cerknica **Anton Kranjc**, predstavnici ministrstva za infrastrukturo **Kaja Lipuš** in **Tina Gros**, predsednik uprave Elektra Ljubljana **mag. Andrej Ribič** ter gostitelj – župan **Marko Rupar** s sodelavci.

Od 18. septembra je na parkirišču, ki bo ob uradnem odprtju dobilo tudi prepoznavno ime, mogoče brezplačno parkirati. Potniki iz smeri Ljubljane lahko na postajališču pri novem parkirišču izstopijo od 1. oktobra 2020 dalje.

Na novem parkirišču so na voljo 84 parkirnih mest, od tega jih je šest namenjenih invalidom, polnilnica za električne avtomobile in javne sanitarije. Parkirišče bo služilo tudi kot prireditveni prostor. V sklopu del so izvajalci razširili Notranjsko cesto, pločnik in uredili avtobusno postajališče. »Treba je poudariti, da je parkirišče namenjeno osebnim avtomobilom. Pogosto se občani skupaj s prijatelji ali z znanci vozijo na delo v druge kraje z enim avtomobilom in lahko po novem brez skrbi pustijo avtomobil na parkirišču. Možna pa je tudi uporaba javnega prevoza. Parkirišče je seveda namenjeno tudi turistom, ki se do naravnih znamenitosti lahko podajo peš ali s kolesi,« je pojasnil župan.

Sprejem prvošolčkov

1. septembra je v občini Cerknica šolski prag prvič prestopilo 136 prvošolčkov. Poleg staršev, učiteljic, ravnateljic in učencev jih je na pot v odraslost pospremil tudi župan **Marko Rupar** s delavci. Na Rakeku bo v šolskem letu 2020/21 prvi razred obiskovalo 27 otrok, na Uncu 13, v Begunjah 22, Cerknici 56 in Grahovem 18. Na prvi šolski dan so otroke po vseh šolah lepo sprejeli njihovi starejši kolegi in učiteljice ter jim za dobrodošlico pripravili prijazen program.

Občina Cerknica je prvošolčkom poleg slovenske zastave, knjige, zemljevida občine Cerknica in sladkarije naknadno podarila še pralne maske z grbom občine Cerknica. Iz šol poročajo, da ravno najmlajši učenci zelo vestno nosijo maske in so lahko dober zgled tudi nam, odraslim. ■

Prenova bezovskega gasilskega doma

V začetku septembra so delavci začeli preurejati gasilski dom Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Bezuljak. Naložba, ki je skupno vredna 55.000 evrov (od tega bo 20.000 evrov prispevalo PGD Bezuljak, preostanek pa Občina Cerknica), predvideva odstranitev stolpa na severozahodni strani obstoječega objekta. Na njegovem mestu bosta po novem stali garaža in shramba. Na jugovzhodni strani gasilskega doma pa bodo delavci dogradili nov, večji večnamenski prostor, v katerem se bodo lahko srečevali tako gasilci kot krajani. Po končani gradnji bodo izvajalci poskrbeli še za ureditev okolice gasilskega doma. Na cerkniški občinski upravi predvidevajo, da bodo dela zaključena konec meseca novembra 2020. ■

Obnova tekaške steze

Tekaška steza pri Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica je bila precej dotrajana. Občina Cerknica se je odločila, da jo je treba obnoviti. V septembrskih dneh so delavci poskrbeli za odvoz materiala in nasutje s tenisom. Se je pa v sklopu obnove uredila tudi brežina ob tekaški stezi za sprint ob Športni dvorani Cerknica. Obnovljena tekaška steza v skupni dolžini dobrih 200 metrov je namenjena osnovnošolcem v času pouka, v popoldanskem času pa tudi rekreativnim športnikom.

Pred začetkom šolskega leta pa je Občina Cerknica poskrbela tudi za ureditev in asfaltiranje povezovalne poti med Osnovno šolo »Jožeta Krajca« Rakek in nogometnim igriščem na Rakeku. ■

Medvedovarni smetnjaki

Medvedovarni smetnjaki so dobili prostor na parkirišču ob Cerkniškem jezeru. Preprečevanje dostopa do hrane antropogenega izvora ni nujno le za preprečevanje škodnih primerov, temveč tudi za odvrčanje medvedov od naselij. S pomočjo medvedovarnih smetnjakov in kompostnikov lahko tovrstne vire hrane učinkovito zavarujemo. Vse obiskovalce Občina Cerknica in Notranjski regijski park prosita, da naj z odpadki odgovorno ravna in jih odvržejo v obstoječe zabojnike. Hkrati pa želi občinska uprava občane seznaniti, da kljub pozivom po postavitvi večjega števila košev novih zabojnikov v krhkem naravnem okolju Cerkniškega jezera ne bo. Težavo predstavljajo tako poplave kot živali, je pa dejstvo, da večje število košev pomeni tudi več odloženih smeti, za katere je najbolje, da jih vsak obiskovalec pospravi za seboj, v nahrbtnik, in jih odloži že v obstoječe smetnjake. ■

Avtorica: Polona Otoničar Pajk Fotograf: Ljubo Vukelič

V spomin na fabriko

Nekdanji Brestov TOZD Masiva Martinjak, ki je bil nazadnje v rokah podjetja KLI iz Logatca in je zadnja leta vidno propadal, so poleti začeli rušiti. V svojih najboljših časih je delo nudil tudi 400 ljudem, ne samo domačinom.

Postopen razvoj

Tovarna pohištva v Martinjaku se je razvijala postopoma. Najprej je bila tam žaga, nato so prešli na zabojarino, galanterijo, stolarno, v poznih šestdesetih pa so poleg stolov proizvajali tudi ostalo sedežno pohištvo, jedilniške mize in stilne mizice ter stilne fotelje, lahko preberemo v enem izmed Brestovih obzornikov. »Stari oče Franc Premrov, Cesarjev, je bil veleposestnik; ukvarjal se je s kmetijstvom, živinorejo in s prekupčevanjem lesa. Skladišče lesa je bilo nad ledenico

Se leta 1987 je imela tovarna 278 zaposlenih.

(prva hiša v Martinjaku iz smeri Cerknice, op. a.), kjer so zdaj hiše. Sin Vlado Premrov pa je bil veleposestnik in industrialec; on je zgradil fabriko. Kot mi je pripovedoval Kovačev Anton (Logar), je on, torej Anton, 1927. leta prišel iz Francije kot »minerec«, da je miniral temelje za žago. Žaga naj bi nastala leta 1927,« mi pove **Janez Pakiž**. »To je bila sila moderna žaga, lokomobila je poganjala vso fabriko, vse je poganjal prenos prek jermenov,« doda Pakiž. In nato nadaljuje: »Najprej so bile žaga, stolarna in zabojarina. Zaboje so izvažali v Izrael, da so v njih prevažali pomaranče. Imenovali so se Jafa kište.« Sogovornik pove, da če se je 1927. leta začelo graditi, so 1937. leta že izvažali obešalnike v Anglijo. »Izredno napreden je bil lastnik in tudi proizvodnja je bila izredno moderna: lastni pogon in dinamometer je imel za proizvodnjo lastne elektrike,« pohvali Pakiž.

Med vojno tovarna ni delala; Pakiž se spominja, da so bili vsi stroji pokriti, med stroji pa so bile klopi, namenjene različnim proslavam. Tovarno so nacionalizirali šele nekaj let po vojni. V Brestovem obzorniku lahko preberemo, da je jeseni leta 1947 predsednik vlade LRS, tov. Miha Marinko,

podpisal akt o ustanovitvi novega lesnoindustrijskega podjetja v Cerknici. V to podjetje so se združili: Lesnoindustrijski obrat I. (žaga) in obrat II. (zabojarina in barakarna) iz Cerknice; Lesnoindustrijski obrat Martinjak (žaga in zabojarina), Lesnoindustrijski obrat Marof Stari trg (žaga), žage v Dolenji vasi, Begunjah in na Rakeku.« Pakiž se tega dogodka spominja še iz svojih otroških let, bil je star dvanajst let: »Šel sem v tovarno po oblanice; nikjer ni bilo nobenega. Kar naenkrat pa prihrumijo ljudje in se veselijo in kričijo: »Tovarna je naša.««

Konec leta naj bi po podatkih iz Brestovega obzornika v TP Martinjak že predvidevali povečanje proizvodnje za 25 odstotkov.

Zaradi tovarne se je vas Martinjak hitro širila – nastajale so nove hiše, ki so jih gradili zaposleni, in tudi menza, kjer so jedli delavci. »Menza je bila najprej v Palčičevi gostilni, ki je stala nad avtobusno postajo; na eni strani je bila menza, na drugi pa gostilna, moja sestra Tončka je bila tam kuharica,« mi pove sogovornikova žena **Marica Pakiž**. Menza, kot jo poznamo še danes, je bila nato preseljena v »štalo« Vladimirja Premrova, nad njo pa je bil samski dom, kjer so stanovali delavci iz tovarne. Kot piše Brestov obzornik, so na Brestu razpolagali z več kot 218

družinskimi stanovanji in 82 samskimi sobami. Stanovanja so bila v glavnem v Cerknici, Martinjaku, Grahovem, Starem trgu in Dolenji vasi. Delavcem so pomagali tudi s stanovanjskimi krediti ter pri organizaciji zadružne gradnje.

» V najboljših časih je tovarna zaposlovala 400 ljudi.«

Številni izdelki

V prvem Brestovem obzorniku, ki je začel izhajati leta 1967, lahko preberemo, da je obrat v Martinjaku že pred vojno izdeloval lesene obešalnike za izvoz.

V letu 1953 so začeli s proizvodnjo galanterije ter opustili proizvodnjo žaganega lesa, škafov in veder. »Mnogi namreč pomnijo, da so bili prvi izdelki 1951. leta razni čebrčki in vedra iz jelovega lesa,« pišejo. Leta 1953 so nabavili nove stroje in začeli proizvodnjo hlačnih spon in obešalnikov. »Kvalitete v proizvodnji stolov smo se učili na okroglih stolčkih za Anglijo. Povečevali smo predelavo,« beremo. V letu 1953/54 so obrat rekonstruirali. V tovarni so začeli pospešeno proizvodnjo izdelkov, izvoz je zajel celotno proizvodnjo. V tem času so žago v Martinjaku opustili. »Kupovali so cele dile, niso več rezali sami,« pove Pakiž.

Požar tovarno uniči

V avgustu leta 1954 je kmalu po rekonstrukciji požar tovarno v Martinjaku uničil. »Bilo je 3. julija 1954, ko je gorela tovarna. Udarniško smo jo nato gradili, obnavljali več let,« mi pove 91-letna **Ivanka Čuček**, ki je bila v stolarni kot kontrolor zaposlena 22 let. »Kako smo delali, tega ne morem pozabiti ...« nadaljuje z mislimi pri podirajoči se tovarni. A požar je tovarni dal nov zagon; Brestov obzornik navaja, da ko so tovarno obnovili in rekonstruirali, je v kratkem času tako napredovala, da je vključila v proizvodnjo vse zahtevnejše izdelke, kot so stoli Sardan, fotelji Raveli, fotelji danskega stila itd.

Martinjska stolarna je bila grajena postopoma, kar je opaziti tudi pri rušenju.

Za skladiščne prostore so uporabljali pokrite in za proizvodnjo neuporabne prostore. Skladišča so imeli na več mestih: skladišče materiala je bilo v kletnih prostorih, skladišče polizdelkov v baraki pod tovarno, skladišče gotovih izdelkov na podstrešju dela tovarne in skladišče kartonov v baraki nad tovarno. V zadnjem Brestovem obzorniku iz leta 1977 piše: »Potrebna pa bo tudi dopolnitev srednjeročnega programa, ker je za Tovarno pohištva Martinjak načrtovana nova tovarna, za katero iščemo lokacijo.« »A gradilo se ni,« mi pove Pakiž, ki je bil tudi zaposlen v tovarni, »je pa v najboljših časih tovarna zaposlovala tudi 400 ljudi.«

Leta 1984 so postavili sušilnico za pred-sušenje in stiskalnico za širinsko lepljenje lesa. »Tako se je skrajšal čas naravnega sušenja, povečal izkoristek lesa,« piše v Brestovem obzorniku. Tega leta so tudi dogradili zadnji del tovarne.

Skrb za zaposlene

»Pridno smo delali v dveh izmenah, včasih, če se je mudilo, pa smo morali delati tudi 24 ur skupaj. Doma sem vzela projo in košček kruha in ob tem preživela cel dan. 24 ur. To ni bilo velikokrat, včasih pa. Sicer pa smo delali v dveh izmenah,« pove Čučkova. Malicali so v menzi, ki naj bi po podatkih Brestovega obzornika pripravila 168 malic dnevno. »Za dopoldansko in popoldansko izmeno, za nočno pa so naredili sendviče,« pove sogovornica. Pakiž pa mi pove, da so, če je bila zaradi naročil večja potreba, organizirali še

Ivanka Čuček pove, da so obešalnike barvale ženske v lakirnici. (© Polona Otoničar Pajk)

tretjo izmeno. »Ponoči sem stroj razstavil in pripravil za drug namen,« doda.

Veliko pozornosti so v tovarni posvečali štipendiranju in izobraževanju ob delu. Konec sedemdesetih v Brestovem obzorniku pišejo, da v desetih letih niso »nikoli uspeli podeliti vseh razpisanih štipendij«. Dodajo, da je največji delež nepodeljenih štipendij ostal za lesarske poklice, vsem štipendistom za študij lesarstva so tako dajali poseben dodatek. Vsem, ki so se izobraževali ob delu, pa so nudili posebne ugodnosti: študijski dopust, povračilo stroškov.

Vsako leto je tako bilo v razne šole vpisanih med 50 in 70 delavcev.

Za delavce Bresta je sindikat vsako leto organiziral nabavo ozimnice (jabolka, krompir ...). »Sindikat je imel nalogo, da je prodajal izdelke, ki so bili izločeni, zato je imel denar in lahko pomagal tistim, ki so pomoč potrebovali,« mi razloži Pakiž. »Imeli

smo tudi zabave, vedno za 8. marca v menzi,« pove Ivanka Čuček. »Smo vedno dobile darila, kozarce in brisače imam še vedno,« nadaljuje.

Leta 1980 v Brestovem obzorniku še poročajo, da TOZD Masiva Martinjak zelo uspešno posluje. »V veliki meri se je preusmerila na proizvodnjo polizdelkov za Brestove temeljne organizacije in za izvoz, tako da je letos bistveno zmanjšala proizvodnjo za domači trg,« lahko preberemo. In v Brestovem obzorniku, glasilu delovne organizacije – Brest 40 let, 25. oktobra 1987, je Tozd MASIVA, Tovarna pohištva n. sol. o., Martinjak predstavljen tako: »Temeljna organizacija v okviru glavne dejavnosti izdeluje razne vrste masivnega pohištva, predvsem pa stole in mize, ki jih prodaja na tujem in domačem trgu. V okviru stranske dejavnosti pa opravlja ključavničarska in kovinsko-strojna dela. V tej temeljni organizaciji je zaposlenih 287 delavcev.« V začetku dvatisočih se je proizvodnja preselila v KLI Logatec in prostori nekdanje tovarne so začeli propadati.

Letos je začel nov lastnik z rušenjem opustelih hal, zemljišče pa ne bo več namenjeno proizvodnji, ampak stanovanjski gradnji.

» V desetih letih niso nikoli uspeli podeliti vseh razpisanih štipendij.«

Labirint prostorskega načrtovanja

Definicija Ministrstva za okolje in prostor je, da so občinski prostorski akti pomembna podlaga za racionalno in trajnostno načrtovanje vseh posegov v prostor v občini in za zagotavljanje kakovostnih pogojev za življenje in delo prebivalcev.

Obraznava na dve leti

V Sloveniji je 212 občin in prav vse bi morale prostorski načrt (v nadaljevanju OPN) sprejeti že do leta 2009, po znanih podatkih iz leta 2017 je to storilo 149 občin. Sekretarka za okolje in prostor na cerkniški občinski upravi **Tamara Klepac Sterle** pove, da so strateški in krovni občinski načrt sprejeli leta 2012 na podlagi Zakona o prostorskem načrtovanju. »Trudimo se,« pojasni, »da prostorske načrte obravnavamo vsake dve leti, bili smo tudi v prvi petini vseh občin, ki so jih sprejele. Zadnjega smo obravnavali in ga tudi potrdili na junijski seji občine.«

Načeloma velja, da je sprejemanje OPN zelo dolgotrajno. Od predložitve osnutka do sprejetja je v povprečju minilo kar 1315 dni, če pa so občine morale izvesti še postopek celovite presoje vplivov na okolje, pa je postopek v povprečju trajal kar 1538 dni, torej več kot štiri leta. »Cilj sprejemanja prostorskih načrtov je, da s strateškimi dokumenti načrtujemo tudi strateško rabo posameznih površin, na primer gospodarsko ali kmetijsko,« poudari sogovornica. Pri pripravi OPN sodelujejo številni zunanji deležniki. Tudi pri nastajanju cerkniškega prostorskega načrta so k sodelovanju in oddaji pobud in predlogov povabili tako občane kot drugo zainteresirano javnost, predstavnike gospodarstva, turističnih dejavnosti. »Seveda je nujno potrebno,« pojasni, »da se upošteva arhitektura krajine in tudi vse ostale parametre, kmetijska zemljišča, kulturno in naravno dediščino in še veliko drugih deležnikov.«

Vključevanje javnosti

V fazi javne razgrnitve lahko širša javnost vpliva na osnutek pripravljene akta, občina pa mora vse podane pripombe skupaj s strokovnimi sodelavci tudi oceniti in se do njih

Občina Cerklja ob Dravi prostorske načrte obravnava vsaki dve leti.

opredeliti. »V praksi se torej zgodi tudi, da se določene stvari v prostorskem načrtu ponovno podrobno pogledajo, pretehtajo in tudi spremenijo,« razloži sogovornica in pri tem poudari, da samo sprejemanje prostorskega načrta ni klasičen upravni postopek, zunanji

» Občinski prostorski načrt ni edini, ki investitorjem diktira gradnjo.«

deležniki pa lahko na predstavljen akt vplivajo samo v času javne razgrnitve. Občina zunanje deležnike ves čas spodbuja, da bi zasledovali potrebe v prostoru: »Če na primer gospodarski subjekt potrebuje dodatne površine, je nujno zavedanje, da se to ne more urediti čez noč, ampak je za tako spremembo potrebno strateško načrtovanje, ravno tako je pri individualni gradnji ali prenovi.« V občini Cerklja ob Dravi gre za hitro dinamiko pri sprejemanju prostorskih načrtov – kot je že bilo omenjeno, se prostorski načrt spreminja vsaki dve leti in tako težko sprejmejo pripombi, da nekdo ni imel priložnosti vpliva ali pa da so postopki trajali več let.

Treba je slediti predpisom

Še bolj specifičen in podroben pa je občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Po besedah Tamare Klepac Sterle je v tem trenutku v teku OPPN v Martinjaku, ki je pravzaprav občinski prostorski načrt prenove: »Območje industrijske cone je bilo degradirano oziroma zapuščeno in v tem primeru smo se odločili za spremembo namenske rabe, predlog je, da to območje postane namenjeno stanovanjski gradnji.« Upoštevali so vse deležnike in ob predpostavki, da gre v Martinjaku za vaško jedro, tudi sprejeli odločitev za spremembo namembnosti območja.

»Občinski prostorski načrt je dokument, ki opredeljuje in definira načrtovanje in urejanje našega okolja, dokument kot tak je izjemno obsežen in je za posameznika hitro nepregleden in težko razumljiv dokument,« pa razloži **Martin Žagar**, arhitekt in direktor podjetja bav arhitekti, d. o. o. Žagar pravi, da sta za arhitekta poznavanje OPN in pa upoštevanje določil ključnega pomena. »Vsem, ki se lotevajo gradnje ali prenove, je treba razložiti, da ni samo OPN tisti, ki opredeljuje gradnjo objektov.« Kot pojasnjuje Žagar, je v veljavi tudi nov gradbeni zakon,

s svojimi zahtevami lahko močno posežejo v samo izgradnjo ali prenovo objekta še mnenjedajalci kot na primer Komunala, Elektro in Zavod za varstvo kulturne dediščine.

Usklajevanje želja

Žagar svetuje vsem, ki se odločajo za nakup nepremičnine oziroma jo imajo v lasti in si želijo graditi, temeljit posvet z izkušenim projektantom, ki bo znal oceniti želje in predvsem znal pravilno svetovati, ali je določena nepremičnina za na primer vaško jedro sploh primerna ali pa bi bilo bolje, da se gradnja doma dogaja v za to primerni enoti urejanja prostora, torej tam, kjer je moderna gradnja dovoljena. »Nujno je, da se med seboj pogovarjamo in da tisti, ki želi spremembo, tudi proaktivno pristopi do občine,« meni Tamara Klepac Sterle, »s pravim dialogom skoraj vedno pridemo do rešitve.«

To lahko potrdi tudi **Uroš Žnidaršič**, ki je leta 2005 začel s preurejanjem stare kmečke hiše v Begunjah pri Cerknici. Kot pojasni, je imel pri pridobitvi gradbenega dovoljenja problem z zavodom za kulturno dediščino, hiša je bila namreč pod spomeniškim varstvom. »Sprva so dali samo možnost obnove stare hiše, s čimer se nisem strinjal,« pojasni, »po nekaj obiskih in prošnjah so mi dovolili podreti staro hišo in sezidati novo po

njihovih pogojih – določili so naklon strehe (40°–45°), pravokotno obliko hiše, opečnato kritino, leseno ostrešje, velikost in obliko oken, ki so mogla biti pravokotna in vsa enakih dimenzij, frčada je morala biti zidana skupaj z zunanjo steno.« Žnidaršič zaključuje, da se je s pogovorom vse uredilo in po izpolnitvi zahtev so načrt potrdili, upravna enota pa je izdala tudi gradbeno dovoljenje.

» Prostorski dokumenti med ljudmi velikokrat povzročijo nejevoljo.«

Da sta spreminjanje prostora in gradnja v vaškem ali mestnem jedru še posebej otežena, potrjuje Žagar. »V kolikor se nekdo loti prenove hiše v vaškem jedru, to pomeni, da gre za celoten skupek, torej hiša in okolica, pa tudi vse zakonitosti oblikovanja in urejanja hiše na podlagi prostorskega načrta (OPN).« To pomeni, da se hiša ne more rekonstruirati oziroma modernizirati izključno po željah investitorja, ampak v skladu z določili, ki so za dotično območje dovoljena. Včasih je to za investitorje izjemno moteče in si želijo drugačnih rešitev, pa vendar na koncu kompromisi

v večini primerov prinesejo pozitivne zgodbe. V samem začetku gradnje je treba narediti temeljito analizo stanja objekta – objekt se posname ter izriše obstoječe in tudi bodoče stanje (lokacijska informacija). Šele na tak način investitor dobi informacijo, kaj sme in kaj ne. In tukaj se začne izziv tako za investitorja kot arhitekta. Dobro sodelovanje med obema je ključno za sam projekt. Končni rezultat pa je dobra arhitektura in najboljše bivalno ugodje za investitorja.

V zakonskih okvirih

Pomembno je tudi zavedanje, da se po začetku gradnje ne sme spreminjati načrtov oziroma če so želje po spremembah, se je o tem treba posvetovati s projektantom. Žal je gradnja objektov tudi zaradi birokracije zelo kompleksna, zato lahko že manjše spremembe objekt spremenijo v črno gradnjo. S spremembami pa se lahko investicija tudi drastično podraži. Obvodov ni, pravila so jasna. V najslabšem primeru je objekt treba celo rušiti oziroma vanj drastično poseči.

Tamara Klepac Sterle še pove, da se rešitve pri zadevah, ki se nanašajo na okolje in prostor, skoraj vedno najdejo – razen v primerih, ki so izven zakonskih okvirjev. To morajo razumeti tudi vsi tisti, ki vložijo določeno pobudo. »Vsi dokumenti, ki jih občina

pripravi, so uravnoteženi in vedno v skladu z veljavno zakonodajo,« je jasna, »je pa prostorski akt dokument, ki nemalokrat povzroči tudi nejevoljo.« Različni deležniki imajo različne interese, naloga strokovnih služb pa je, da vedno zasledujejo javni interes. »Prostorski načrti vedno sledijo vrednotam v prostoru in kar je nujno potrebno, je, da vsi mi, ki živimo v določenem okolju, te vrednote prepoznamo kot prednost in ponotranjimo dejstvo, kako pomembni so naravna in kulturna dediščina in ohranjanje te za določeno območje,« zaključuje.

Obnova starih hiš lahko investitorjem in projektantom predstavlja velik izziv.

Vir: Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana, Kmetijska svetovalna služba Fotograf: Leon Kebe

Več habitata, manj invazivk

Izvajanje projekta Preizkus dvostopenjskega izvajanja ukrepa Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR) je omejeno na štiri območja Nature 2000, kjer je ukrep VTR sploh možno izvajati. To so Ljubljansko barje, Cerkniško jezero, Planinsko polje in območje Snežnik–Pivka.

Zahteve ukrepa VTR, ki se trenutno izvaja v okviru Kmetijsko-okoljskih-podnebnih plačil (KOPOP) PRP 2014–2020, so raba površin po 1. avgustu brez paše in brez gnojenja. Z izvajanjem ukrepa VTR se želi zagotavljati ugodno stanje populacije tako kosca kot tudi vseh ostalih talnih gnezdil. K trenutnemu ukrepu VTR, predvsem zaradi košnje po 1. avgustu, ni pristopilo veliko kmetij. Ker želimo, da bi bilo pristopov več in bi bil z vidika ohranjanja ptic ukrep uspešnejši, smo prišli na idejo, da naredimo preizkus dvostopenjskega izvajanja ukrepa VTR. Dodatna spodbuda k dvostopenjskemu pristopu pa je bilo dejstvo, da so se pri izvajanju pokazale nekatere težave. Kazale so se kot širjenje invazivnih tujerodnih vrst rastlin, predvsem zlate rozge. Povedano enostavneje, želeli smo razviti idejo, da bi bilo travnik mogoče kositi bolj zgodaj, kot je to omogočeno sedaj, ampak samo če na njem v tekočem letu kosec ne gnezdi. S tem bi lahko dolgoročno naredili nekaj pozitivnega za površine in ne povzročali škode koscu in ostalim gnezdilkam.

Preverili smo možnost izvedbe ukrepa VTR z dvema datumoma košnje – tako bi se travnike, na katerih bi bili v tekočem letu popisani kosci, kosilo od 1. avgusta, medtem ko bi se travnike, na katerih kosec ne bi bil zaznan, lahko pokosilo prej, to je od 10. julija.

Preizkus se je na terenu začel s popisom kosca, ki se redno izvaja v okviru državnega monitoringa. Določilo se je, na katerih površinah je kosec prisoten in na katerih ni. Po popisu sta bila izvedena administrativna obdelava podatkov in obveščanje kmetij. Želeli smo preveriti, ali bi lahko pravočasno izvedli vse administrativne postopke od popisa do obveščanja kmetij o rezultatih popisa. Pomembno je namreč, da bi bile kmetije pravočasno obveščene o morebitnem zgodnejšem datumu košnje.

Celoten postopek je potekal brez težav. V projekt vključene kmetije so bile pravočasno obveščene o tem, katere travnike bi lahko pokosile na določen datum. Ugotovili smo, da je dvostopenjsko izvajanje ukrepa VTR možno in na določenih območjih še posebej smiselno. Ocenjujemo, da bi bil tak način ukrepa VTR za kmetije zanimivejši, saj bi pri zgodnjem datumu košnje morda lahko travnike pokosili celo dvakrat v sezoni, vsekakor pa prej, kar je dobrodošlo ne samo z vidika pojavljanja invazivk, ampak tudi z vidika spremenljivosti vremena, kar je še posebej pomembno na mokrih tleh, kjer je košnja zaradi padavin hitro otežena.

Projekt je spodbujal povezovanje, sodelovanje, iskanje rešitev in izmenjavo izkušenj med različnimi partnerji – Zavod RS za varstvo narave (prijavitelj in vodilni partner), projektni partnerji: Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana, Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica, Društvo za opazovanje ptic

Slovenije, Notranjski regijski park, Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje in sedem kmetijskih gospodarstev. Projekt je omogočil boljše izpolnjevanje interesov in razvojnih možnosti kmetijskih gospodarstev ob hkratni skrbi ohranjanja evropsko ogroženih vrst ptic in omejevanja širjenja invazivnih tujerodnih rastlin.

Verjamemo, da bi bil dvostopenjski ukrep VTR uspešnejši od trenutnega ukrepa VTR, saj bi k njegovemu izvajanju lahko pristopilo več kmetij, posledično pa bi bilo več ustrežnejšega habitata za kosca in manj invazivk.

VAREN POGLED NA SVET

- VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU •
- AKTUALNO • OCENA TVEGANJA ZA COVID-19 • AKTUALNO
- USPOSABLJANJE •
- MERITVE V DELOVNEM OKOLJU •
- POŽARNO VARSTVO •
- IZDELAVA VARNOSTNIH NAČRTOV ZA GRADNJO STANOVANJSKIH IN DRUGIH OBJEKTOV •
- KOORDINACIJA NA GRADBIŠČU •

lenTus

CESTA 4. MAJA 61
1380 CERKNICA
EINSPIELERJEVA 6
1000 LJUBLJANA

TEL: 0590-51-200
GSM: 041-901-508
INFO@LENTUS.SI
WWW.LENTUS.SI

Avtorica in fotografinja: **Mihaela Klančar**

Špajza 2

S 1. junijem 2020 se je začel projekt Špajza 2. Gre za projekt Evropskega sklada za razvoj podeželja, ki se izvaja v okviru Lokalne akcijske skupine (LAS) Notranjska. Projekt se bo zaključil 31. junija 2021.

Gre za nadaljevanje že izvedenega projekta, s katerim promoviramo zdrav način življenja ter prenos in uporabo starih znanj z novimi vedenji, ki so primerna tudi za današnji čas. V zastavljenih dejavnostih sodeluje sedem partnerjev iz občin Cerknica in Loška dolina. Vodilni partner je **Mihaela Klančar**, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, sodelujejo pa še Zavod Oron, Društvo biodinamikov Notranjska in osnovne šole iz Cerknice, Starega trga in z Unca.

V svoje programe bodo šole vključile dejavnosti, s katerimi bodo učenci pridobili nova vedenja in znanja o pomenu uporabe lokalno pridelane, zdrave, neprocesirane hrane ter o pomenu zdravega, aktivnega načina življenjskega sloga. Vsaka šola bo izvedla dejavnosti, sicer enako vsebino, glede na svoje pogoje in način dela. Aktivnosti projekta bodo ostale stalnica v njihovem programu. Zavod Oron bo poskrbel za izvedbo produkcije desetih televizijskih prispevkov. Društvo biodinamikov Notranjska bo aktivno delovalo pri izvedbi dejavnosti in delavnic v šolah ter skrbelo za koordinacijo in promocijo.

Drugo sredo v juniju smo že izvedli prvo delavnico – v Topolu pri Begunjah, na naslovu vodilnega partnerja, se je na praktični delavnici zbralo lepo število zainteresiranih, ki so z navdušenjem pripravljali hitro, zdravo večerjo iz sestavin, ki jih prideluje vodilni partner. Skuhali smo »usukanec«, polento, proseno kašo, tri vrste polnozrnatoga zdroba (»mlečni gres« iz kamuta, pire in pšenice »Marinke«), sveže pripravljene kosmiče zrnja enozrnice pa smo naredili z mlekom. Vse pripravljeno smo še dodatno izboljšali z gozdnim medom, marmelado iz breskev, s svežim cvetnim prahom, kutinovim želejem in

domačo skuto, ki jo je prinesla sodelujoča iz Loške doline, zalili pa z domačim mlekom Kmetije Mihelčič iz Grahovega. Mislim, da ni treba poudarjati, da smo se kraljevsko najedli. Sicer je vsem prisotnim tovrstna hrana povsem »domača« oziroma jo večkrat pripravljamo, smo pa ponovno ugotovili, kako »malo« sestavin in časa je treba za tako okusen obrok Seveda – brez pravih, domačih sestavin takega okusa ni možno doseči ...

Tretjo sredo junija pa so prisotni izdelovali domačo kozmetiko; pri izdelavi so uporabili na delavnicah pridobljene surovine – posušene zdravilne rastline, hidrolate, eterična olja in macerate. Izdelali smo mazilo iz macerata sladkega pelina in šen-

tjanževke, mazilo za ustnice, zobno kremo in deodorant. Domačo »žajfo« pa so udeleženci izdelali že na eni prejšnjih delavnic, ki se je odvijala v sklopu projekta Z roko v roki do kakovostne prehrane v okviru LAS Notranjska in v izvedbi Društva biodinamikov Notranjska. Za snemanje delavnic je poskrbel Zavod Oron.

Vse delavnice so izredno dobro obiskane in »razprodane« dobesedno takoj po izdaji vabila. Upamo, da bodo praktične in poučne delavnice naša stalnica.

Čestitke Toniju Lekšetu

Planinsko društvo Cerknica čestita članu **Toniju Lekšetu** za izjemen uspeh – pretekel je Slovensko planinsko pot od Maribora do Ankarana. @osebni arhiv

Bravo, prvi posredovalci!

5. septembra je v Predvorju potekalo tretje srečanje prvih posredovalcev. Udeležilo se ga je šestnajst ekip iz vse Slovenije, tudi tri iz naše občine – ekipe prvih posredovalcev Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Unec, PGD Ivanje selo in PGD Cerknica. Pogled na lestvico najboljših ekip je razveseljiv, saj je prvo mesto v tekmovalnem delu, v katerem so ekipe dokazale pripravljenost in znanje na osmih delovnih točkah, zasedla ekipa PGD Ivanje selo, drugi pa so bili prvi posredovalci PGD Cerknica. Na tretje mesto se je uvrstila ekipa Enote za prvo pomoč Gasilske zveze Vodice. Čestitke!

📷 www.prviposredovalci.si

In memoriam: Dušan Mozetič – Muz'l

V začetku septembra nas je zapustil Dušan Mozetič – Muz'l.

Bil je ustanovni član pustnega društva, v katerem je zelo aktivno deloval že od samega začetka. Užival je posebno zaupanje Milana Rota, da je skupaj z Milanom Poholetom skrbel za barvanje velikih figur. Tudi slika Uršule, ki krasi steno »Pustka« v centru Cerknice, je njegovo delo. Ni čudno, saj je bil po poklicu pleskar in je nekaj časa tudi delal kot malar.

Vseeno pa si ga bomo bolj zapomnili po njegovi nalezljivi dobri volji. S svojim pristopom je navdušil mnoge generacije pustarjev in spraval v smeh praktično vsako družbo, ki se ji je priključil – ne glede na razliko v starosti. Tudi v karnevalu je vedno prispeval smešne vložke. V kostumu žabe je enkrat vso karnevalsko traso preskakal po štirih.

Večino časa je preživel kot šofer tovornjaka. Vozil je po Evropi, največ v Anglijo, Francijo in Rusijo. Dobro je govoril tuje jezike, predvsem francosko, saj je nekaj časa živel v Lyonu. Poleg francoščine se je znal pogovarjati tudi v angleščini, ruščini, italijanščini in nemščini.

Po upokojitvi je vozil pri Mulcu v Grahovem. Kljub bolezni ga dobra volja ni nikoli zapustila. Ko se je leta 2017 včlanil

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V septembru je 90. rojstni dan praznovala **Marija Logar** iz Cerknice. Čestitamo!

S kanglico po mleko

Se še spominjate časov, ko ste morda hodili po mleko na bližnjo kmetijo? Zelo prijetne spomine imam na domače ognjišče, ko je moja mama desetletja vsako jutro in večer še ročno molzla krave in nalivala mleko v kanglice. Idilično druženje ljudi, pogovori o tem, kaj so novega slišali po radiu, kaj se je zgodilo v kraju, kdo se je poslovil ali rodil. Nešteto otrok je odraslo ob našem mleku.

Še danes mi gre na smeh, ko se spomnim sosedovih fantov. Vsak večer so prišli po polno kanglo mleka, vendar so ga do doma večinoma popili takega svežega, neprekuhanega. In nato je prišla po mleko še njihova razburjena mama z besedami, da bi bilo fante najbolje kar priklopiti na vime krave, saj da popijejo toliko mleka, kolikor ga vidijo. Ja, mleko je bilo dobro, okusno, danes pravijo takemu mleku seneno, krave so bile krmljene samo s suhim senom.

In ko sem se pred štirinidesetimi leti priselila v Cerknico, so moževi starši dnevno hodili po mleko na kmetijo k Medenovim, po domače k Rezinim z Loškega, še pred tem pa na njihovo kmetijo, ki je bila na Taboru. Dnevni sprehod do Loškega in prinašanje mleka sta bila za našo razširjeno družino lep ritual. Sveže mleko, dobra mera, okusno in z debelo smetano na vrhu; ja, kako dobro je bilo šele kislo mleko. Vse to in še več se je dogajalo ob prinesenem mleku domov in enostavno sem podoživljala to skrbno, dnevno pripravo mleka, v katero je vloženo veliko dela, skrbi, pozornosti, da bodo kanglice z mlekom pravočasno pripravljene.

No, in vsaka zgodba se enkrat konča, od avgusta dalje se je to »romanje« končalo, žal so višje sile posegle vmes in nenadoma smo ostali brez te prijetne obveznosti in spominov.

V imenu naše družine se vam zahvaljujem za skoraj šestdesetletno druženje ob kanglicah mleka, pogovore, kavice, dobro voljo, izrečene besede: dober dan, kako ste, bo vreme, iskrena voščila ob praznikih, pa malo o tem in onem, srečanja z drugimi »kangličarji«, predvsem pa ste nas navduševali z zgledom pridne, marljive in delovne kmetije.

Hvala vsem in še posebej mami hvanki.

Valerija Klemenc

📷 Jože Žnidaršič ml.

v ribiško družino, se je rad pohvalil, da zato, ker je zdaj pa res že prestar, da bi bežal pred ribiškiimi čuvaji.

Muz'l, srečno. Kjerkoli že si, verjamemo, da tako, kot si tu, tudi zdaj razveseljuješ vse okrog sebe.

Ksenija Preželj in Miha Jernejčič, Pustno društvo Cerknica

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotografija: **osebni arhiv**

Vito Opeka

Vito Opeka je tolkalist z Rakeka. Zaposlen je na Glasbeni šoli Škofja Loka, kjer uči mlade glasbenike, sodeluje pa z mnogimi glasbenimi sestavi, kot so Simfonični orkester RTV Slovenija, Slovensko narodno gledališče (SNG) Opera in balet Ljubljana, Philharmonie Salzburg, Orkester slovenske vojske, Slovensko komorno glasbeno gledališče ... Je tudi član tolkalnega kvarteta Tetrakis in seveda Godbe Cerknica.

Kako in kdaj si se odločil za »kariero« tolkalista? Te je kdo navdušil?

Tolkala igram že od svojega desetega leta, navdušil pa sem se kar sam – in to precej zgodaj. Že od nekdaj poslušam glasbo v vsakem možnem trenutku dneva, ves čas pa sem si želel igrati v glasbeni skupini, orkestru, tako da je bila glasbena šola kar logična odločitev. Med ponujenimi inštrumenti sem se odločil za tolkala, kasneje pa sem se na pobudo glasbene šole vpisal še h Godbi Cerknica, kjer igram od leta 2004.

Glasbeno šolanje sem nadaljeval na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Leta 2011 sem začel s šolanjem na Akademiji za glasbo in ga uspešno zaključil v letu 2016. Zdaj sem redno zaposlen na Glasbeni šoli Škofja Loka. Obiskoval sem tudi dirigentsko šolo, ki jo organizirata Zveza slovenskih godb in Javni sklad za kulturne dejavnosti.

Katere inštrumente igraš?

Ker v družino tolkal spada mnogo inštrumentov, se velikokrat pošalim, da smo tolkalisti kar multi inštrumentalisti. Čeprav večina ljudi pri tolkalih pomisli na bobne, v to družino glasbil spada še mnogo drugih inštrumentov, poleg ritmičnih tudi bolj melodična, na primer ksilofon, vibrafon, marimba ... Sicer pa sem se poleg tolkal kasneje na srednji glasbeni šoli učil še klavirja, kot samouk pa se kdaj mučim tudi s kitaro, ukulelo, klarinetom ...

S katerimi glasbeniki vse si že sodeloval?

Glede na to, da sodelujem s simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, sem že prek tega orkestra sodeloval s kar nekaj zvonečimi imeni svetovne glasbe, tudi na primer s slavnima opernima pevcema Andreo Bocellijem in Josejem Carrerasom. Sam pa sem sodeloval že s Severo in z Galom Gjurinom, Nino Pušlar, skupino Elvis Jackson, na Emi z Manuelo Brečko ... Da sem nahranil svojo narodnozabavno dušo, pa sem z bobnarsko skupino iz Laškega enkrat nastopil na Noči Modrijanov (smeh). Sicer pa bolj kot s posameznimi glasbeniki sodelujem v različnih orkestrih, kot so na primer že omenjeni Simfonični orkester RTV Slovenija, SNG Ljubljana, salzburški filharmoniki in ne nazadnje tudi domača Godba Cerknica.

Ti bo kak nastop ostal še posebej v spominu?

Teh je kar nekaj, tako da bi se težko odločil za le enega ... V zadnjem času bi izpostavil predvsem dve turneji po Kitajski s Salzburško filharmonijo, na kateri smo se odpravili v lanskem letu. Take turneje so naporene predvsem zato, ker imaš koncert vsak dan v drugem mestu, tako da smo

večino dneva preživel na letališčih in v koncertnih dvorinah. Od tam mi bo ostal v spominu tudi prazen želodec, saj je zaradi kitajskega jezika in kulture komunikacija praktično nemogoča.

Na izletu na Cerkniskem jezeru

☞ 📷 Ivanka Bajt

Konec meseca avgusta smo člani Društva psoriatikov Slovenije (DPS), Podružnica notranjsko-kraška, organizirali izlet oziroma druženje v občini Cerknica. 29. avgusta smo obiskali Kmetijo Levar na Dolenjem Jezeru in se odpravili na vožnjo z lojtrnikom. Popeljali smo se po Cerkniskem jezeru in si nato ogledali še živo maketo jezera, multivizijo štirih letnih časov, star način ribolova in muzej na prostem v Muzeju Jezerski hram. Na Kmetiji Levar so nas postregli z enolončnico in domačo »ocvrkivco«. Ker je bila sobota lepa in sončna, smo se odločili še za obisk Slivnice. Ta dan je bil zaradi prijetne družbe naših članov, ki sicer trpijo za luskavico, res popoln. Medse vabimo tudi nove člane oziroma ljudi, katerih sopotnica je luskavica. Druženja imamo vsako prvo sredo v mesecu v društvenem prostoru v Postojni. ■

Akcija tudi letos uspešna

☞ Franci Lužar 📷 Ljubo Vukelič

V Združenju šoferjev in avtomekanikov (ZŠAM) Cerknica smo kljub koronavirusu zelo aktivni. V avgustu smo člani upravnega odbora obiskali Muzej vojaške zgodovine v Pivki in to priložnost izkoristili še za sestanek uniformiranih članov glede organizacije varovanja prometnih točk v prvih šolskih dneh. Bogdan Paternost s Policijske postaje (PP) Cerknica nam je dal navodila in raspored. Naši člani pokrivajo občine Cerknica, Loška dolina in Bloke in osem osnovnih šol. Prvi dan se nam je pri varovanju pridružil tudi cerkniški župan **Marko Rupar**. Po odzivih sodeč je varovanje potekalo odlično, saj nismo zabeležili nobene nesreče. Zaključku akcije pa vsako leto sledi še analiza, ki se je poleg članov udeležijo tudi policisti. **Jože Grajš** iz PP Cerknica je sodelujočim podelil zahvale, ki si jih zaradi vztrajnosti in truda še posebej zaslužijo. ■

Hyundai

TOP 20

Preverite današnje ponudbo na www.Hyundai-TOP20.si

Top ponudba. Top cene. Top financiranje. Obvezno in kasko zavarovanje za samo 1 euro.*

5

GARANCIJE

NA OBLASTI KOLONIJ

Povprečna poraba goriva: 0,0 - 8,5 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 - 179 g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolne. Akcija velja do razprodaje zalog. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. *Velja v primeru nakupa preko Hyundai financiranja. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste avtomobilski blagovni znamki Hyundai podelili priznanje BestBuy Award MILLENNIALS – najboljša razmerje med ceno in kakovostjo na slovenskem trgu. Vir: <http://www.bestbuyaward.org/slovenia-610XWB8>. *Akcijske ponudbe niso združljive.

Avtohiša Zalar d.o.o., Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče, 01 7881 999,
031 331 920, www.avtohisazalar.si, servis@avtohisazalar.si

Športne igre v Centru starejših Cerknica

✉ Vesna Turk 📷 Katja Opeka

Važno je sodelovati, ne zmagati je bil slogan naših tradicionalnih športnih iger. Spodbujali in pozdravljali smo trud in zdravo tekmovalnost, treba pa je poudariti, da je šlo predvsem za prijateljsko druženje. Stanovalci DEOS, Centra starejših Cerknica, so se lahko preizkusili na šestih tekmovalnih postajah: hoja čez ovire, podiranje kegljev, met balinčkov, prenašanje žog, brcanje žoge v gol in spretnostna igra z žeblički. Najboljši trije na vsaki postaji pa so bili nagradjeni z medaljo, ki so jo seveda sprejeli z nasmehom na obrazu. Za konec športnih iger smo se povесelili in tudi zaplesali ob zvokih harmonike, ki nam jo je velikodušno zaigral študent fizioterapije **Domen**. ■

Društvo Klasje Cerknica pražilo krompir

✉ 📷 Ivanka Bajt

5. septembra smo obeležili 20. svetovni dan praženega krompirja. Letos je potekal virtualno, smo se pa članice Društva Klasje Cerknica interno vseeno dobile v Rakovem Škocjanu in krompir prepražile na več načinov. Pripravile smo tudi degustacijo za mimoidoče obiskovalce Rakovega Škocjana. 16. septembra pa smo na obisku Notranjske pogo-stile Združenje turističnih vodnikov Slovenije. Prav tako v Rakovem Škocjanu, ob Malem naravnem mostu, smo vodnike postregle z domačimi flancati, pecivom, dvema vrstama namazov, kruhom ter bezgovim in melisinim sirupom. Do konca oktobra pa si lahko v cerkniški knjižnici ogledate razstavo starega kmečkega orodja in pripomočkov. ■

jskd
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Logatec

POGLED SKOZI DREVO

območna razstava odraslih likovnih ustvarjalcev 2020
Območnih izpostav Logatec, Cerknica in Vrhnika

Vabljeni k ogledu

Galerija Hiša sonca Logatec, Notranjska c. 14
24.9. – 15.10.2020

POGLED SKOZI DREVO, območna razstava odraslih likovnih ustvarjalcev 2020, Območnih izpostav Logatec, Cerknica in Vrhnika

Razstavljajo

Oi Logatec	Oi Cerknica	Oi Vrhnika
Sapana Gandharb	Violeta Doles	Mateja Košar
Franc Godina	Janez Dragolič	Roža M. Pečnik Kertel
Darja Jereb	Ilлена Lenasi	Janez Slabe
Darinka Lapajne	Daca Petrič	Tanja Žitko
Romana Pirman		
Majda Oblak		
Janez Ovsec		

Strukovna spremljanje: Mag. Nuša Lapajne Čurin

Razstavo je na ogled od ponedeljka – petka 9.00 – 14.00, po predhodnem dogovoru tudi izven tega urnika. Ogled v galeriji je možen individualno in v manjših skupinah ter ob upoštevanju varnostnih ukrepov. Razstava je na ogled tudi v spletni galeriji na Instagramu.

Podprla: Občina Logatec

Organizacija: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Logatec, Notranjska c. 14, 1370 Logatec, T: 01 7591 740, E: oi.logatec@jskd.si, W: www.jskd.si, Instagram: galerija_jskd_Logatec

Dotike

POVE
NAJVEČ.

Z ljubeznijo do sebe namenil čas samopregledovanju dojk.

ROŽNATI OKTOBER
MEDNARODNI MESEČ
OSVEŠČANJA O RAKU DOJK

WWW.EUROPADONNA.SI

EUROPA
DONNA
SLOVENIJA

Otroška izmenjevalnica oblačil

📷 Sara Smaić

Zadnjo soboto v avgustu smo pred Večgeneracijskim družinskim centrom Cerknica organizirali izmenjevalnico otroških oblačil »Dobro za ljudi, dobro za planet«. Želeli smo jo organizirati že meseca aprila ob Dnevu za spremembe, ki ga vsako leto organizira Slovenska filantropija, a nam zaradi ukrepov za preprečevanje virusa covid-19 ni uspelo. Starši so na izmenjevalnico prinesli rabljena, a ohranjena otroška oblačila in obutev ter jih zamenjali za kakšno drugo oblačilo, ki je bilo primerno za njihove otroke. Obiskovalce smo s plakati seznanili s problematiko tekstilne industrije in jih ozaveščali o pomembnosti ponovne uporabe oblačil, obutve in modnih dodatkov. Zaradi dobrega odziva je bila septembra ponovno organizirana izmenjevalnica, ki pa smo jo namenili odraslim. Tudi ta dogodek je bil dobro obiskan in marsikdo je našel kakšno stvar, ki mu je ustrezala. ■

Izlet s priseljenci

📷 Sara Smaić

Pred začetkom šole smo se z nekaterimi udeleženci tečaja slovenščine za priseljence odpravili na ogled slovenske prestolnice. V Ljubljano smo se odpravili z avtobusom. Pri spomeniku Franceta Prešerna smo povedali nekaj pomembnih informacij o njem in njegovem delu, nato pa smo se z vlakcem Urbanom popeljali po najznamenitejših točkah Ljubljane. Po odmoru za kavo in osvežitvi s sladoledom smo se sprehodili po mestnem jedru in se na koncu ustavili na ljubljanski tržnici, kjer smo nakupili nekaj domačih dobrot. V pričakovanju ponovnega začetka tečaja slovenščine smo se v zgodnjih popoldanskih urah poslovili. Veseli nas, da so udeleženci učenje slovenskega jezika ob spoznavanju okolja sprejeli kot dobrodošlo in zanimivo spremembo. Izmenjevalnico otroških oblačil in izlet s priseljenci v Ljubljano je sofinancirala Občina Cerknica, za kar se ji lepo zahvaljujemo. ■

**Ste že vnovčili vaš VOUCHER ?
Časa imate le še do konec leta.**

Jesenske barve vas vabijo
ob slovensko obalo.
v topline. hribe....

Pokličite, pišite ali nas obiščite, da vam uredimo rezervacijo za vaš oddih.

TUR SERVIS Cerknica, 01 70 50 560, 031 30 76 80, info@tur-servis.si

Avtorice: **Manca Gorup, Anja Kebe Knavs, Sara Smaić** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Center za mlade Petka

V četrtek, 17. septembra, smo v Osnovni šoli (OŠ) Notranjski odred Cerknica odprli večnamenski prostor za osnovnošolce, ki je v nekdanjih prostorih za garderobe.

V dopoldanskem času se v obnovljenem prostoru izvaja šport za učence prve in deloma druge triade, namenjen pa je tudi različnim skupinam interesnih dejavnosti. V popoldanskem času v njem izvaja različne dejavnosti novonastali Center za mlade, izvaja pa tudi počitniško varstvo. Učenci so center poimenovali Petka. Prostor je sodobno opremljen in se lahko prilagaja namenu uporabe. V njem so nižja plezalna stena, stena z ogledali, več letvenikov, blazine, projektor z interaktivno tablo, računalniki, tiskalnik, družabne in namizne igre ter igralne mize za ročni nogomet in namizni tenis.

Ureditev in postavitve prostora so omogočili Občina Cerknica, OŠ Notranjski odred Cerknica in donator iz Švice. Nakup nekatere opreme je v okviru programa Center za mlade in počitniško varstvo omogočilo podjetje Alpod, ki je skupaj z Zavodom Samostojen si, Osnovno šolo Notranjski odred Cerknica ter Društvom Asvalt partner projekta. Program Center za mlade in počitniško varstvo sicer poteka pod okriljem Lokalne akcijske skupine Notranjska in je sofinanciran s strani Republike Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Odprtja prostora Centra za mlade in počitniško varstvo so se udeležili župan Občine Cerknica **Marko Rupar**, ravnateljica Osnovne šole Notranjski odred Cerknica **Ines Ožbolt** in vodja Zavoda Samostojen si **Julija Perko**. V imenu podjetja Alpod je srečno pot in dobro delovanje centru zaželela **Anja Štefan**.

Slovesnost ob odprtju so s svojim nastopom popestrili pevci mladinskega zbora OŠ Notranjski odred Cerknica pod vodstvom zborovodkinje **Daše Joželj Kranjc**, **Frenk Nova** s svojo zasedbo Sopranos in člani društva Asvalt.

Center za mlade in počitniško varstvo Petka deluje vsak delovni dan od 14.00 do 19.00. Vsak dan sta prvi dve uri namenjeni izpolnjevanju šolskih obveznosti in pomoči pri učenju, pri čemer otrokom pomagajo zaposlene pri projektu. Od 16.00 dalje je čas namenjen igranju in druženju osnovnošolcev. V tem času izvajajo tudi različne strukturirane dejavnosti (otroški kino, delavnice). Med nekaterimi šolskimi počitnicami bo organizirano tudi počitniško varstvo za otroke prvih treh razredov. Vse informacije o delu in programu Petke si lahko ogledate na Facebook strani Center za mlade Cerknica ter pri vhodu v prostor.

Učenci bodo o dogajanju obveščeni tudi v šoli na oglasni deski in po šolskem radiu. Vse dejavnosti so za osnovnošolce brezplačne, pogoj je le podpisano soglasje staršev ali skrbnikov, s katerim otrokom dovoljujejo udeležbo pri dejavnostih Petke.

Zavod Samostojen si se ob zagonu projekta iskreno zahvaljuje vsem partnerjem, ki so in še bodo prispevali k projektu: OŠ Cerknica in Občini Cerknica za prostor in strokovno sodelavko, ki bo z nami sooblikovala program; podjetju Alpod za nakup opreme in igrač ter sodelovanju pri programu, društvu Asvalt za njegov prispevek s področja urbane kulture. Društvo Asvalt bo že v četrtek, 8. oktobra, organiziralo predstavitveni dan delavnic urbane kulture.

Avtorica: **Marija Hribar** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Ščurkovo

»V tihem mraku pa milo poje ščurk ...« so leta 1873 zapisali v **Kmetijskih in rokodelskih novicah**. Pred davnimi leti so morda v tamkajšnji tihoti poslušali petje čričkov, moralo jih je biti vse polno, in poimenovali vas. Kljub današnjemu prizvoku je možno, da je to najbolj poetična označba kraja v občini.

Zaraščanju Ščurkovo ni ubežalo.

V turjaškem urbarju iz 18. stoletja sta pri vasi Ščurkovo (Schurkovu) zapisana dva kmeta: Jernej Mramor in Jernej Gorjup, ki sta imela vsak po četrtnsko hubo; nadliški gospodje so torej imeli na Ščurkovem polovično kmetijo. Podložnika sta imela naslednje dajatve: cesarsko-kraljevi davek, in sicer kontribucije 3 goldinarje in davka 2 goldinarja, 56 krajcarjev in 2 denariča, sledi dajatev gosposki, činžni denar: 27 krajcarjev, 5/8 mernika činžne pšenice ter 1 mernik in četrtno črnega mešanega žita. Prav tako sta dajala malo pravdo: 1 kokoš in pol ter 50 jajc. Ščurkovci so imeli ob vodi, ki teče med Slugovim in med Štrukljevo vasjo in se izliva v Cerkniščico, v Ščurkovcu pod Povšečim, Ščurkov mlin, od katerega so morali gosposki dajati 1 mernik črnega mešanega žita. Na mlin opozarja tudi ime zemljišča v urbarju: Nad malnam. V urbarju so zapisana še naslednja ledinska imena: V doline, Na hribe, V žabjeke, Per verhouce, V štuke, Na griče, V brege, Za hišo per korite, Kernica, Per grublce, Za vertam, Špica.

V franciscejskem katastru iz leta 1823, katastrska občina Štrukljeva vas, je bil na številki 1 zapisan Anton Rudolf (Anton Rudolph, Rudolph), na številki 2 pa Jurij Gorjup (Georg Gorup, Reppar), Repar.

Leta 1869 je bilo v vasi 18 prebivalcev, po podatkih za leto 1931 pa naj bi bilo pet prebivalcev, ena hiša in en posestnik. Leta 1961 so v vasi živeli le še trije ljudje; v Krajevnem leksikonu Slovenije iz leta 1968 so zapisali,

da je v naselju ena sama domačija, kmetija pa je bila opuščena že okrog 1965, leta 1971 v vasi ni bilo nikogar več.

Ščurkovo 1

Priimek Šilc je bil v turjaškem urbarju iz 18. stoletja zapisan kot Schiltz (Šilc), v franciscejskem katastru pa že kot Shiutz (Šivc). Priimek Šivec je na Ščurkovo prinesel Janez Šivec (Povše), rojen leta 1824 na Osredku, ki se je poročil z Uršulo Zakrajšek s Štorovega, rojena leta 1823.

Življenje je teklo naprej. France Šivec (Antonek), rojen 1896, je bil vpoklican v prvo svetovno vojno in bil ranjen na bojišču v Tirolah, postal je invalid.

Ker je prva svetovna vojna vzela oba zvonova iz štrukljevske cerkve svetega Jakoba, so leta 1921 dobili nova. Iz Topola do Štrukljeve vasi je zvonova vozil tudi Franc Šivec s Ščurkovega. V cerkvi so takrat naredili tudi pevski kor, ki ga prej sploh ni bilo; tudi Ščurkovo je darovalo en hrast.

France Šivec in Frančiška Otoničar, doma od Bečajev (Rusec), sta se poročila in si osnovala družino na Ščurkovem. **Jože Doles**, mož pokojne Ivane Šivec, rojena leta 1936 na Ščurkovem, je povedal: »Bilo je pet otrok: dva fanta in tri dekleta; Janez, France, Ivanka, Frančiška, Angela.« Na domačiji so bili poleg hiše še štala, kozolec, skedenj. Imeli so konje, vole. Otroci so hodili v Cajnarje v šolo, pa tudi na Krušče. Sedaj je steza, po kateri so hodili, največkrat bos, zaraščena. Najprej so prišli do Štrukljeve vasi, potem kar dol do Stopnjaka, v Cajnarje, pa na Krušče. To je bila včasih edina pot. Voda, ki so jo jemali iz izvira Pri koritu, je bila v grabnu, ženske so jo nosile na glavi v škafu. Vodo so vozili tudi z bačo. O težkem življenju je pripovedoval zdajšnji gospodar **France Šivec**: »Naša hiša je zgorela leta 1948, je strela udarila, bil sem še otrok. Oče je naredil leseno hišo, da smo lahko živeli. Kruha ni bilo. Če si šel v trgovino, se je dobivalo živež na kartice. Ena trgovinica je bila dol v Cajnarjah. Ščurkov mlin je bil pa v logeh. Žita smo sejali: pšenico, rž, ječmen, proso, vse doma. Se je doma peklo kruh. Imeli smo njive, smo pridelali. Hiše nismo mogli obnoviti, ker ni bilo materiala. Ni bilo ceglja. Leta 1959

sem odšel v Avstralijo.« Na domačiji je bilo po 12 glav živine, voli, konji, krave, telički, vedno so imeli lepo živino. Oče France je kupoval vole. Ko jih je poredil, ko so bili težki, vsak vol je imel do 1000 kilogramov, jih je prodal mesarju, potem je šel v Metliko ali Vinico po druge. Tam so potekali mesečni sejmi. Rado Šivec je dodal: »Je kumerne vole prignal pa je nekaj priredil. Včasih jih je prav iz Metlike prignal, včasih so jih s tovornjakom pripeljali. Zgodilo se je, da jih je že po poti prodal.«

Rado in Jože Šivec

Ščurkovo 2

Marija Ponikvar in **Marija Žgajnar** s Povšečega sta povedali zgodbo o tem, kako so Ponikvarji prišli na Ščurkovo: »Gospodar Ponikvar (Gregorjevi) s Povšečega je imel veliko družino, deset otrok, štiri sinove. Bili so premožni, imeli so gostilno. Mimo hiše na Povšečem je šla glavna cesta, je bila zelo obljudena. V lški so žgali oglje in vozili na štacjon, tudi trame so tesali in jih vozili na Rakek. Kmetijo na Povšečem je med sinova razdelil na dva enaka dela. Kmetiji je kupil tudi za preostala sinova, enemu na Ščurkovem, drugemu pri Svetem Vidu.« France Šivec je dodal: »Gospodar na Ščurkovem je umrl, sinovi so bili pa v vojski, tako je to šlo.« Pravijo, da se je hiša sesedla že pred drugo svetovno vojno. Ponikvarji so odšli v Kamnik.

Gozd Ščurkovec

Marija Ponikvar je razložila: »Ščurkovc je gozd, ki se razprostira med Pajkovim, Zalesom, Ščurkovim in Povšečim.« Nekdanji dvorec Nadlišek (Pajkovo), do leta 1928 je bil v lasti Turjaških, so zaradi gospodarske krize prodali lesnemu trgovcu Karlu Kovaču iz Starega trga. Domačini pravijo, da je Kovač kupil tudi gozd. Po vojni je bilo nacionalizirano.

Jože Šivec, rojen leta 1934, pa se je spominjal: »Moj oče je bil s Ščurkovega doma, jaz nisem dosti hodil tja. Iz Ščurkovca so les vozili ven, blizu Štrukljeve vasi je bila pa rampa, to je imela gozdna, ke so hodili s tovornjaki, da so naložili. Ščurkovci so imeli vole pa enega konja, enega so si pa sposodili, da so z dvema paroma vozili les iz Ščurkovca,

to je državni gozd pod Urhom. Sekali so gozdni delavci. Samo vlačili so. Matrali so se. Gozdarili so vsi, tudi hčere. France je z očetom fural, kolikor je lahko. Angela pa Ivanka sta pa sami furali. Angela je bila glavni furman, je bila garač. Baraga (Sobotnik) z Zavrha je bil čuvaj notri pri gozdni po drugi svetovni vojni.« France Šivec je zaključil: »Taužente kubiku je šlo ven iz gozda.«

Na Ščurkovo se je ponovno naselila tihota, ruševine hiš se počasi izgubljajo med grmičevjem in drevjem, le črički še vedno pojejo pred vhodom v svoje domke.

Leta 1952 je bil sprejet zakon, ki je Slovenijo razdelil na kraje, okraje in občine.

Ptice naših krajev

☞ 📷 Karmen Petrič

Članice mozaične sekcije Kulturnega društva Rak Rakek si vsako leto zadamo nov izziv. Po zelo lepo sprejetih triptihih in mozaikih živali smo sezono 2019/20 posvetili raziskovanju ptic naših krajev. Mentorica **Eva Ule** je pripravila fotografije več kot 20 različnih ptic iz našega okolja s podrobnimi opisi njihovih značilnosti. Članice so vrsto ptice za upodobitev izbrale z žrebom. Kljub korona situaciji se nam je uspelo nekajkrat sestati in izmenjati ideje. Mozaike smo prvič predstavile na dogodku Galerija ob Cerknškem jezeru. Z dopolnjeno zbirko dvaindvajsetih mozaikov pa do 16. oktobra gostujemo v rakovski knjižnici. Kljub temu da uradnega odprtja razstave zaradi znanih ukrepov ni bilo, vas vseeno vabimo, da si ogledate naše ptičke. Mogoče boste katerega tudi prepoznali. Razstava bo na ogled do 16. oktobra v času delovanja rakovške knjižnice. ■

Galerija ob Cerknškem jezeru

☞ 📷 Karmen Petrič

V sodelovanju z Notranjskim regijskim parkom je likovna sekcija Kulturnega društva (KD) Rak Rakek 23. avgusta izpeljala Galerijo ob jezeru. Pridružili so se nam tudi ustvarjalci drugih društev – člani cerknške Pa-lete in sežanskega društva Kras. Likovniki so na stojala postavili svoja dela in tako obogatili dogajanje ob Cerknškem jezeru. Del dogodka je bila tudi razstava Ptice naših krajev, zadnjega projekta mozaične sekcije KD Rak Rakek. V tehniki mozaika so izdelale čez 20 slik ptic iz našega okolja. Obe razstavi sta bili zelo lepo sprejeti. Ogladalo si ju je veliko število mimoidočih, ki so se eno zadnjih počitniških nedelj odločili preživeti na Cerknškem jezeru. Glede na odziv obiskovalcev snujemo že nove načrte. Ni dvoma, da bomo ta dogodek v naslednjem letu še ponovili. ■

Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima

AQUAPEEL / - 20 €

NEGA OBRAZA / 60 min
GRATIS izdelek Bleu & Marine po izbiri

COOLIFTING ANTI AGE / 47 €
v pol ure -10 let / s kratko nego obraza

TERAPEVTSKA MASAŽA HRBTA / 30 €
60 min + savna 2 uri / 1 oseba

KERATINSKO VIHANJE TREPALNIC / 38 €

KEMIČNI PILING DERMACEUTIC / -10 %

MADERO TERAPIJA / 200 €
10 x 30 min

PODALJŠEVANJE TREPALNIC / 49 €

LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAČIC 6 obiskov + 1x GRATIS

GELISH LAKIRANJE ROK / -15 %

DEPILACIJA / VOSEK ALI SLADKOR
2+1 GRATIS najcenejši predel

SAVNA 10 obiskov / - 20 %

Oblikovanje telesa:
KAVITACIJA, VACUSLIM, LIPO LASER, CRYOTERAPIJA, MADEROTERAPIJA / -15 %
6 obiskov + GRATIS telovadba z Andrejo (individualno ali skupinsko)

Savne in kozmetične storitve
SVAROG

☎ **031 549 385**
www.andifit-svarog.si

✂ **KUPONČEK 7€**
pri nakupu nad 50 €

Rihar d.o.o. Parizarska 20, 1380 Cerklja
📧 andi.podobnik@gmail.com

Razstava v Idriji

☞ 📷 Karmen Petrič

Od 4. do 19. septembra smo likovniki Kulturnega društva Rak Rakek s svojimi deli gostovali v Galeriji svete Barbare v Idriji. Razstavo smo poimenovali Ustvarjalno raziskovanje, saj so se avtorji predstavili z različnimi motivi in ustvarjalnimi tehnikami. Lahko bi rekli, da tudi delovanje likovne sekcije pritiče naslovu razstave – znova in znova preizkušamo nove tehnike in upodabljamo nove motive. Zadnja leta delujemo pod mentorstvom magistre umetnosti in akademske slikarke **Karmen Bajec**, ki nas spretno usmerja k teoretičnim osnovam in nas spodbuja k ustvarjalni svobodi. V Idriji predstavljamo dela zadnjih treh sezon našega delovanja. Povabila smo bili zelo veseli, sploh sedaj, ko je zaradi korona ukrepov galerijska dejavnost okrnjena. ■

Maksim Gaspari – reprodukcije v starih okvirjih

14. novembra 2020 bo minilo 40 let od smrti slikarja Maksima Gasparija. V njegov spomin bom skupaj s Knjižnico Jožeta Udoviča Cerknica v prostorih knjižnice pripravil razstavo Gasparijevih umetniških del – reprodukcije v starih okvirjih. V novembru bo razstavljenih 40 del v različnih slikarskih tehnikah: olje na platno, olje na les, olje na lepenko, kombinirane tehnike risbe (svinčnik, pastel, akvarel, gvaš). Nabor slik je iz širšega obdobja slikarjevega delovanja.

Reprodukcija umetniškega dela pomeni čim boljši približek izvirnega umetniškega dela. Osnova za dobro reprodukcijo je profesionalna fotografija originalnega dela, nato sledita računalniška obdelava in seveda kakovosten odtis na določeno podlago, ki je enaka kot pri originalnem delu. To so lahko slikarsko platno, lepenka, les ali papir.

Izbrani okvirji so stari, nekateri tudi 100 let in več. Reprodukcije dobijo poseben značaj prav v primernih okvirjih, nekateri so čim podobnejši okvirju originalnega dela, drugi ne. Vsak okvir je očiščen, zaščiten proti insektom in strokovno pregledan. Risba oz. mešana tehnika je običajno pod steklom, ki je lahko navadno, antirefleksno ali galerijsko. Za izdelavo reprodukcij imam pridobljene avtorske pravice s strani Gasparijevih dedičev. ■

© Maksim Gaspari: Dekle ob čebelnjaku

Pisala je zase, napisala za nas

Pisala je zase, skorajda deset let, preprosto zato, ker rada piše. Pisala je brez filtrov, neobremenjena s tem, kaj si bodo o njenem pisanju mislili drugi, mi, vi. Kot da njenega pisanja ne bo nihče bral. Ker, le kdo bi bral zgodbo neznanke, ki pri štirinajstih izgubi mamo, kot študentka za rakom prvič zbolí še sama in ji stena v Tamarju odzame mlajšega brata alpinista. Ker berejo se zgodbe o ljudeh, ki jih, kot pravi sama, življenje ne pere na previsokih obratih. In ne vedno na devetdeset, da ne zbledijo vse barve, vzorci. Ob pisanju je želela ohraniti spomin, stopiti v časovni stroj in obuditi glas otroka, ki so ga v ključnih trenutkih pustili samega v tišini. In odključati zabeležko v mobilnem telefonu – napiši roman. Z očetovo

»ti kar piši« je napisala roman, ki sta ga najprej zavrnili dve založbi in je bil razprodan že prvi mesec po izidu. Trenutno v rokah držim sedmi natis, v knjižnicah so še vedno čakalne vrste in prodanih je bilo več kot 15.000 izvodov romana **Belo se pere** na devetdeset. **Bronja Žakelj**, svojevrsten literarni fenomen, ki je k branju knjige spravila tudi zaprisežene nebralce, je bila sredi septembra gostja pogovornega večera, ki ga je organizirala cerkniška knjižnica v sodelovanju z založbo, ki je roman izdala, in s Kulturnim domom Cerknica. S kresnikom nagrajena avtorica za najboljši roman in **Vesna Telič Kovač** sva na odru le še nadaljevali klepet s klopce pred kulturnim domom in s publiko delili krušljive spomine, tako boleče kot tudi polne humorja in ironije, ki so skupni nam vsem in nam v trenutkih, ko se skala življenja kruši, nudijo trden oprimek, varovalo nad prepadi in strmo steno. Bronjini oprimki so v skalah zgodnjega otroštva; tudi mi poiščimo tiste lepe stvari v naših življenjih, na katere se bomo v težkih časih oprli. Bronja, hvala za trave, skale in sonce, ki vedno počakajo tudi na palačinke, nože pa le nabrusi. ■

© Vesna Telič Kovač @Tine Šubic

Mini turneja

Prehod med poletjem in novo sezono je Big band Cerknica obeležil z mini turnejo. Odprli so jo 27. avgusta z nastopom v sklopu prireditve Kon'c avgusta in napolnili prizorišče pred Kulturnim domom Cerknica z jazzovskimi zvoki. Že naslednji dan so naše barve zastopali na festivalu big bandov Noč na jazzeru, ki je potekal na Mostu na Soči. Turnejo so uspešno zaokrožili prvo nedeljo v septembru s koncertom v Taverni Koper. Umetniški vodja in dirigent **Goran Krmac** je v glasbeni nabor uvrstil skladbe, ki so za člane velik izziv, a jim hkrati omogočajo ubrano izvedbo, polno radostne ustvarjalne energije. Zato je sodelovanje v zasedbi privlačno tudi za nove, še najstniške člane. Še posebej so blesteli solisti: pevca **Marjeta Prudič** in **Sašo Kovačič** ter klarinetist **Mitja Dragolič**, sicer dirigent Godbe Cerknica. S temi koncerti je zasedba zaplula v osemnajsto leto delovanja, kar je za njene člane prava dobrodošlica po skoraj polletnem premoru, za katerega se je morala odločiti zavoljo upoštevanja ukrepov zoper epidemijo covid-19. V tem času je na spletu zakrožil videospot skladbe Mal se nasmej, ki jo je napisal in odlično odpel dolgoletni član Sašo Kovačič. Domiselna izvedba z domačimi posnetki vsakega člana je bila deležna velikega odobravanja. ■

© Goran Krmac @arhiv BBC

Dan UEFA 2020

Na lepo sončno nedeljo, 20. septembra, smo v sklopu tedna Združenja evropskih nogometnih zvez (UEFA) v Športnem parku Rakek izvedli turnir v nogometu Dan UEFA 2020 za otroke letnika 2013 in mlajše Medobčinske nogometne zveze (MNZ) Koper. Sodelovalo je osem ekip iz notranjsko-kraške regije. Ker turnir ni bil tekmovalnega značaja, se izid in lestvica ne objavljata. Gre za najmlajše nogometaše, zato so pomembni predvsem druženje, igra in športno navijanje staršev otrok. V ta namen je koordinator MNZ Koper **Rihard Udovič** predstavil deset pravil za starše otrok v nogometu. Dogodek smo sklenili s podelitvijo spominskih medalj nogometašem in z željo, da se kljub zdajšnji zdravstveni situaciji še srečamo. Nogometni klub Rakek vabi otroke, da se vrstnikom pridružijo na treningih. ■

📷 Zdene Hrestak 📷 arhiv NK Rakek

Balinarji v Cerknici obeležili dan slovenskega športa

Letos mineva okroglih 20 let od trenutka, ko je na 23. septembra 2000 na olimpijskih igrah v Sydneyju prvič zaigrala slovenska himna veslačema Iztoku Čopu in Luki Špiku ter strelcu Rajmondu Debevču. Državni zbor je 18. junija 2020 sprejel spremembo zakona o praznikih in 23. september razglasil za dan slovenskega športa. Nov državni praznik pa so v Cerknici praznovali balinarji iz vse Slovenije. Dogodka v organizaciji Balinarske zveze Slovenije in Balinarskega kluba Cerkniško jezero so se na pokritem balinišču v Cerknici udeležile tako mladinske sekcije kot člani balinarskih reprezentanc. Nagovorila sta jih predsednik Balinarske zveze Slovenije **Primož Marinko** in predsednik Športne zveze Cerknica **Milan Gornik**. ■

🌐 www.cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

NAVIJAJMO ZA NAŠE!

🏀 KOŠARKA Športna dvorana Cerknica

17. oktober

ob 19.00 – KK Cerknica : KK Ajdovščina

7. november

ob 19.00 – KK Cerknica : Slovan

🏏 KEGLJANJE Kegljišče v Cerknici

9. oktober

ob 18.00 – Brest Cerknica II (m) : Gorica II

10. oktober

ob 14.00 – Brest Cerknica I (ž) : Miklavž

ob 18.00 – Brest Cerknica I (m) : Adria

16. oktober

ob 18.00 – Brest Cerknica II (m) : Kranjska Gora

17. oktober

ob 14.00 – Brest Cerknica I (ž) : Remoplast

ob 18.00 – Brest Cerknica I (m) : Hidro

ŠPORTNI SEMAFOR

🏏 KEGLJANJE KK Brest Cerknica I, članice, 1. A-liga 3 tekme, 3 porazi, 10. mesto

19. 9. 2020 – Proteus : Brest I – 8 : 0

23. 9. 2020 – Brest I : Ljubelj – 2 : 6

26. 9. 2020 – Brest I : Calcit I – 2 : 6

KK Brest Cerknica I, člani, 1. B-liga zahod 3 tekme, 2 zmagi, 1 poraz, 3. mesto

12. 9. 2020 – Brest I : Sij Acroni – 7 : 1

19. 9. 2020 – Kočevje : Brest I – 6 : 2

26. 9. 2020 – Brest I : Taborska jama – 6 : 2

KK Brest Cerknica II, člani, 3. liga zahod 3 tekme, 3 zmage, 1. mesto

18. 9. 2020 – Portorož : Brest II – 2 : 6

21. 9. 2020 – Brest II : Lokomotiva – 5 : 3

25. 9. 2020 – Brest II : Vodnjak – 7 : 1

KK Brest Cerknica II, članice, 1. B-liga zahod 3 tekme, 1 zmaga, 2 poraza, 7. mesto

13. 9. 2020 – Calcit II : Brest II – 2 : 6

18. 9. 2020 – Brest II : Ograjca – 2 : 6

26. 9. 2020 – Gorica : Brest II – 7 : 1

🏀 KOŠARKA KK Cerknica, 3. Slovenska košarkarska liga zahod 1 tekma, 1 poraz, 12. mesto 26. 9. 2020 – ENOS Jesenice : Cerknica – 79 : 47

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotografija: **osebni arhiv**

Šport oseb s posebnimi potrebami

Fantje in dekleta cerkniškega varstveno-delovnega centra (VDC) se redno udeležujejo iger Specialne olimpijade Slovenije (SOS). SOS je več kot samo šport, saj zajema poleg tekmovalnega športa tudi kakovostno in zdravo življenje (redni tedenski treningi) ter skrb za zdrav življenjski slog (zdravstveni in velnes programi).

Poudarek je na socializaciji in integraciji oseb z različnimi omejitvami. Gibalno-športne dejavnosti pomagajo pri nabiranju izkušenj, učenju, samopotrjevanju in sprejemanju s strani okolice. V Sloveniji je razvitih dvanajst športov specialne olimpijade – med zimskimi športi: alpsko smučanje, smučarski tek in krpljanje, med poletnimi pa: plavanje, kolesarstvo, atletika, košarka, nogomet, namizni tenis, balinanje in judo.

»Naši fantje in dekleta dosegajo dobre rezultate v namiznem tenisu; tu velja izpostaviti **Magdo Mlakar**, fantje pa tudi dobro nastopajo v atletiki, tekmujejo na primer v teku na 100 metrov, pa štafeti, suvanju krogle ... V postojnski enoti so na primer dobri balinarji,« pravi **Petra Poljšak**, delovna inštruktorica v VDC Postojna, Enota Cerknica.

Pogoje za treniranje imajo znotraj cerkniške enote VDC, kjer že v osnovi skrbijo za zdravo in športno življenje uporabnikov. »Pogosto se odpravimo na sprehode, pa tudi na daljše pohode, bili smo že na Slivnici, tudi Špičko imamo v planu. Po dogovoru z nogometnim klubom smo kdaj odigrali tudi kako nogometno tekmo na bližnjem nogometnem igrišču. V bližini je še fitnes na prostem, ki ga prav tako radi izkoristimo. V prostorih centra imamo mizo za namizni tenis in sobna kolesa. Za gibanje tako skrbimo ves čas, pred igrami pa še malo intenzivneje potreniramo, da med sprehodi tudi kaj tečemo in tako naprej,« pravi Petra Poljšak.

Na državni ravni so organizirane vsakoletne regijske igre in turnirji, na štiri leta državne poletne in zimske igre, prav tako so vsake štiri leta tudi svetovne poletne in zimske igre Specialne olimpijade Slovenije. VDC Postojna se udeležuje vseh omenjenih tekmovanj poletnih športov, v sodelovanju z drugimi zavodi pa občasno organizirajo tudi lokalne igre oz. turnirje.

»Za uvrstitev na svetovne igre je treba dvakrat osvojiti naslov državnega prvaka, kar je uspelo Magdi Mlakar v namiznem tenisu v letih 2017 in 2018. Tako se je uvrstila na svetovne igre specialne olimpijade, ki so potekale od 14. do 21. marca leta 2019 v Abu Dhabiju v Združenih arabskih emiratih. Magda je tam osvojila četrto mesto,« pripoveduje Petra Poljšak. Sicer je bila državna prvakinja tudi leta 2013, 2015 pa

podprvakinja. O nastopu v Abu Dhabiju je Magda povedala, da je bil naporen: »Ni primerjave z Ljubljano. V Abu Dhabiju sta bila najprej dva dneva predtekmovanj, potem pa še tekmovalje. Še dobro, da sem tekmovala le posamezno in nič v dvojicah, saj sem bila edina ženska. Fanta sta bila pa dva in sta tekmovala tudi v moških dvojicah. Sama dvorana je bila veliko večja kot v Ljubljani in tudi ljudi je bilo ogromno. Včasih so bile tribune polne gledalcev. Veličastno je bilo na otvoritvi in zaključku iger. Ogledali smo si tudi mesto in odšli po nakupih, v bazen ... V Abu Dhabi sem šla 7. marca 2019 in se vrnila 23. marca 2019. Naša državna tekmovanja pa trajajo le dva dni.«

Poleg iger specialne olimpijade se fantje in dekleta VDC udeležujejo tudi iger MATP (Motor Activity Training Program), ki so namenjene osebam s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju. »Tu gre bolj za učenje motoričnih spretnosti, kake poligone, naloge, ki jih lahko opravljajo tudi osebe na vozičkih, na primer za premagovanje kakih ovir, metanje žoge in tako naprej,« pravi Petra Poljšak.

Trenutno so zaradi razmer, povezanih s koronavirusom, vsa tekmovanja odpovedana, a za fizično pripravljenost v VDC še vedno skrbijo. V enoti v Cerknici poskrbijo za vsakodnevno jutranje razgibanje, sprehode in dejavnosti na prostem, da bodo znova pripravljeni na nova tekmovanja, ko pridejo na vrsto. Vseeno pa obdobje počitka tudi prija: »Ravno prav je prišla ta korona, da lahko zdaj malo bolj počivam,« meni Magda Mlakar.

Urnik uporabe telovadnic in športne dvorane

V času od 12. oktobra 2020 do 30. junija 2021 bodo telovadnice v Grahovem in na Rakeku ter športni dvorani v Cerknici in na Rakeku uporabljala različna društva. Objavljamo aktualen raspored. Ob morebitnem slabšanju epidemioloških razmer uporaba športnih objektov ne bo mogoča. Uporabniki naj spremljajo občinsko spletno stran www.cerknica.si, na kateri bodo objavljene morebitne spremembe.

Športna dvorana Cerknica						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
15.15–16.15	15.00–16.15	15.15–16.15	15.00–16.00	15.00–16.00		
Košarka U11 F KK Cerknica	Košarka U13 F KK Cerknica	Košarka U9, U11 D, U11 F KK Cerknica	Košarka U15 D 2/3 KK Cerknica Ritmična gimnastika 1/3 TKD Sovica	Košarka U9, U11 D, U11 F KK Cerknica		
16.15–17.45	16.15–18.00	16.15–17.45	16.30–17.45	16.15–17.45		
Košarka U15 D, U13 D KK Cerknica	Nogomet mladi NK Cerknica	Nogomet mladi NK Cerknica	Nogomet mladi NK Cerknica	Košarka U13 F KK Cerknica		
17.45–19.15	18.00–19.30	17.45–19.15	17.45–19.15	17.45–19.15		
Košarka Žogarija KK Cerknica	Košarka U15 F KK Cerknica	Košarka U19, U17 F KK Cerknica	Nogomet mladi NK Cerknica	Košarka U19, U17 F KK Cerknica		
19.15–21.00	19.30–21.00	19.15–21.00	19.15–20.45	19.15–21.00	18.30–20.30	18.00–20.00
Košarka Člani KK Cerknica	Košarka U19, U17 F KK Cerknica	Košarka Člani KK Cerknica	Nogomet Mladi NK Cerknica	Košarka Člani KK Cerknica	Košarka Tekme – člani KK Cerknica	Košarka Tekme – mladinci KK Cerknica
21.00–22.30	21.00–22.30		20.45–22.15	21.00–22.30		
Rekreacija PGD Cerknica	Rekreacija 2/3 ŠRD Žogica		Tekaška vadba TKD Sovica	Odbojka, košarka Rekreacija NŠK		

OPOMBA: ob zasedenosti dvorane s prireditvami imajo MACE vadbo v Grahovem ali na Rakeku.

Telovadnica Grahovo						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
15.00–17.30	15.30–16.30	15.30–17.00	16.00–17.30	16.00–17.30		
	Ritmična gimnastika mladi TKD Sovica	Košarka U13 F KK Cerknica	Nogomet predšolski otroci NK Cerknica	Košarka U15 D KK Cerknica		
17.30–19.00	16.30–18.00	17.00–18.30	17.30–19.00	17.30–19.00		17.30–18.30
Športna vzgoja šoloobveznih otrok SK Cerknica	Twirling mladi Mace	Košarka U15 D KK Cerknica	Športna vzgoja šoloobveznih otrok SK Cerknica	Košarka Rekreacija mladi KK Cerknica		Košarka Rekreacija mladi KK Cerknica
19.00–20.00	18.00–19.30	18.30–20.00	19.00–20.00	19.00–20.00		
Košarka Rekreacija TKD Sovica	Košarka Rekreacija mladi KK Cerknica	Tekaška vadba TKD Sovica	Funkcionalna vadba RD Cerknica	Košarka Rekreacija TKD Sovica		
20.00–22.00	19.30–20.30	20.00–21.30	20.30–22.00	20.00–21.30		
Rekreacija Komunala Cerknica	Funkcionalna vadba RD Cerknica	Nogomet Rekreacija TKD Sovica	Badminton BK Rakek	Nogomet Rekreacija TKD Sovica		
	20.30–22.00					
	Badminton BK Rakek					

LEGENDA: NTZS – Namiznoteniška zveza Slovenije, MACE – Mažoretne, twirling in plesni klub, NK – Nogometni klub, SK – Smučarski klub, PPK – Ping pong klub, TKD – Telesno-kulturno društvo, RD – Rekreativno društvo, ŠRD – Športno-rekreativno društvo, KK – Košarkarski klub, BK – Badminton klub, DU – Društvo upokojencev, NŠK – Notranjski študentski klub, PGD – Prostovoljno gasilsko društvo

Mala telovadnica Grahovo						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
17.30–19.00			17.30–19.00	18.00–19.00 ali 20.00–21.00		
Športna vadba predšolskih otrok SK Cerknica			Športna vadba predšolskih otrok SK Cerknica	Rekreacijska vadba Rožnate urice		
19.45–20.45		19.30–20.30				
Power Kick RD Cerknica		Zumba RD Cerknica				

Športna dvorana Rakek						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
16.00–17.30	16.00–17.15	16.00–17.30	16.00–17.00	16.00–17.30		
Košarka U13 F 2/3 KK Cerknica Nogomet mlajši 1/3 NK Cerknica	Nogomet mlajši 2/3 NK Rakek Nogomet mlajši 1/3 NK Cerknica	Nogomet mladi NK Rakek	Košarka U13 D 2/3 KK Cerknica Ritmična gimnastika 1/3 TKD Sovica	Nogomet 2/3 NK Cerknica Nogomet mlajši 1/3 NK Rakek		
17.30–19.00	17.15–18.45	17.30–19.00	17.00–18.30	17.30–19.00		
Košarka U19, U17 F KK Cerknica	Cici Poskok 1/3 NK Rakek Ritmična gimnastika 2/3 TKD Sovica	Nogomet mladi 2/3 NK Cerknica Twirling mladi 1/3 Mace	Košarka U15 F 1/3 KK Cerknica Ritmična gimnastika 2/3 TKD Sovica	Košarka U13 D KK Cerknica		
19.00–20.30	18.45–20.30	19.00–20.30	18.30–20.00	19.00–20.30		
Twirling mladi Mace	Košarka Rekreacija KK Cerknica	Košarka Rekreacija KK Cerknica	Twirling mladi Mace	Twirling mladi Mace		
20.30–22.00	20.30–22.00	20.30–22.00	20.00–21.30	20.30–22.00		
Odbojka Rekreacija 1/3 ŠRD Žogica Odbojka Rekreacija 2/3 TD Dovce	Nogomet Rekreacija NK Rakek	Rekreacija JD Rakek	Nogomet Rekreacija NK Rakek	Nogomet Rekreacija Rekreacijska skupina		

Stara večja telovadnica Rakek						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
16.30–18.00	16.30–18.00	16.30–18.00	16.30–18.00	16.30–18.00	9.00–11.30	
Namizni tenis mladi Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi Trening PPK Rakek	Tekme po razporedu NTZS PPK Rakek	
18.00–20.00	18.00–20.00	18.00–19.30	18.00–20.00	18.00–20.00	15.00–17.30	
Namizni tenis mladi, člani Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi, člani Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi, člani Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi, člani Trening PPK Rakek	Namizni tenis mladi, člani Trening PPK Rakek	Tekme po razporedu NTZS PPK Rakek	
	20.00–21.30	20.00–21.00	20.00–21.30			
	Od 1. 11. 2020 do 31. 3. 2021 Namizni tenis Rekreacija PPK Rakek	Rekreacija mladi KK Cerknica	Od 1. 11. 2020 do 31. 3. 2021 Namizni tenis Rekreacija PPK Rakek			

Stara manjša telovadnica Rakek						
Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
16.00–18.30				17.15–18.45		
Twirling Prostočasne dejavnosti Mace				Twirling Prostočasne dejavnosti Mace		
	19.00–20.00	18.30–19.30	19.00–20.00			18.30–19.30
	Rekreacija DU Rakek	Body Energy RD Cerknica	Rekreacija DU Rakek			Folklor KD Rak

O organizaciji dela v zdravstvenem domu

Objavljamo ključne informacije o organizaciji dela v Zdravstvenem domu (ZD) dr. Božidarja Lavriča Cerknica po koncu razglašene epidemije covid-19 in v času nenadnega poslabšanja epidemiološke situacije v državi.

Zaradi globalne prisotnosti virusa SARS-CoV-2, neobstoja cepiva in zdravila za covid-19 ter s tem povezane ponovne hitre širitve bolezni mora zdravstveni sistem nadaljevati s prilagojenim načinom dela, ki omogoča izvajanje previdnostnih ukrepov in hitro zaznavo pojava virusa tudi po preklicu epidemije. Nujna sta spremljanje epidemiološke situacije in morebitno prilagajanje organizacije dela glede na navodila oziroma priporočila Ministrstva za zdravje (MZ) in Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

Izvajalci zdravstvene dejavnosti na primarni ravni (zdravstveni domovi) so prvi stik pacientov z zdravstvenim sistemom in tako najpomembnejši člen za detekcijo bolezni v skupnosti. Za zagotavljanje varne zdravstvene obravnave na primarnem nivoju je treba zagotoviti najmanj naslednje pogoje:

- vzpostavitev ustrezne presejalne politike – obvezno naročanje pacientov na vse obravnave, ob preverjanju epidemioloških podatkov in morebitnih znakov bolezni covid-19 ter podajanju navodil o zdravstvenih pogojih za vstop v ambulanto;
- zagotavljanje nadzorovanega prihoda, sprejemnega mesta oziroma točke pred vstopom v prostore izvajalca;
- zagotavljanje ločenih poti obravnave za paciente z možno boleznijo covid-19;
- zagotavljanje varne razdalje (najmanj 1,5 m) v čakalnicah in drugih prostorih izvajalca;
- izvajanje preventivnih in higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe covid-19;
- spoštovanje aktualnih napotkov za uporabo osebne varovalne opreme;
- spremljanje porabe in stanja zalog osebne varovalne opreme ter poročanje v skladu z aktualnimi navodili;
- spremljanje zdravstvenega stanja zaposlenih kot dolžnost posameznika – zdravstveni delavci, ki imajo simptome covid-19 oziroma se ne počutijo zdravi, morajo ostati doma in se jih nemudoma testira na SARS-CoV-2;
- zdravstveni domovi organizirajo preglede in odvzeme brisov na covid-19 v vseh regijah; vsak izvajalec je dolžan na ustrezen način zagotoviti obravnavo svojih pacientov s sumom na covid-19;
- prag testiranja naj bo nizek – za paciente in zaposlene s simptomi;
- v vsej populaciji naj se v sezoni spodbuja cepljenje proti gripi, v ranljivih skupinah pa tudi proti pnevmokokni pljučnici;
- obvezna je uporaba zaščitnih mask za paciente in zdravstvene delavce ob vstopu v ustanovo in obravnavo.

» Na testiranje na covid-19 zdravnik pacienta naroči elektronsko v ZD Postojna.«

Obravnava oseb z negativno epidemiološko anamnezo in brez znakov bolezni covid-19

Pacienti brez znakov bolezni covid-19 se morajo na pregled obvezno naročiti pri sestri svojega osebnega ali nadomestnega zdravnika. Pred pregledom pri zdravniku pa se na triažni točki ponovno preverijo epidemiološki podatki in morebitni znaki bolezni covid-19.

Pri tem se soočamo z vsesplošnim problemom telefonskega naročanja. Linije so prezasedene, sestre poleg strokovnega dela odgovarjajo tudi na telefonske klice. Z namenom čim boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev še enkrat objavljamo razpoložljive telefonske številke ZD Cerknica: 01 705 01 00, 01 705 01 02 in 01 705 01 03

ter dodatno mobilno številko za potrebe Zdravstvene postaje (ZP) Stari trg 031 679 426. Poleg teh števil so na voljo tudi vse telefonske številke ambulantnih sester osebnih zdravnikov po urniku dela posameznih ambulant.

Zavedamo se dejstva, da je bolezen covid-19 na področju zdravstvenega

sistema sprožila številne probleme ter tudi vrsto etičnih vprašanj in dilem. Pravičnost, enakost, enaka dostopnost do obravnave vsakega bolnika so tradicionalne vrednote zdravniškega poklica, v izrednih razmerah epidemije pa jih je treba upoštevati sorazmerno, glede na razpoložljive vire zdravstvenega sistema. Zdravniki in ostalo zdravstveno osebje se požrtvovalno trudimo za dobro obravnavo pacientov, se izpostavljam tveganju okužbe in smo zaradi kritik javnosti pogosto upravičeno prizadeti.

Sedanje širjenje virusa smo pričakali bogatejši z izkušnjami iz prvega vala epidemije. Covid-19 je bolezen sama po sebi in ob njej ne smemo pozabiti na nujnost obravnave vseh bolnikov s kroničnimi ali akutnimi obolenji in stiskami, zato

se mi zdi pomembno poudariti, da se prebivalci s kakršnimikoli zdravstvenimi težavami lahko naročite na pregled in nadaljnjo diagnostiko pri osebnem zdravniku v izogib poslabšanju kroničnih bolezni ali prepozni diagnostiki morebitne nove bolezni.

Obravnavanje oseb s sumom na covid-19 in oseb z akutno okužbo dihal

Tudi po preklicu epidemije bolezni covid-19 ločeno obravnavamo osebe s sumom na covid-19 in bolnike z akutno okužbo dihal. Pacient z znaki akutne okužbe dihal ali brez vročine pokliče izbranega ali nadomestnega zdravnika po telefonu. Zdravnik oceni zdravstveno stanje bolnika in presodi, ali potrebuje nujno napotitev v bolnišnico, pregled pri zdravniku, morebitno testiranje v vstopni ambulanti za covid-19 ali pa se lahko zdravi v domači oskrbi.

Na testiranje na covid-19 zdravnik pacienta naroči elektronsko v ZD Postojna. Pacienta pokličejo iz Postojne in se dogovorijo za datum in uro testiranja. Testiranje je omogočeno vsak dan od ponedeljka do petka.

Pacienti z akutno okužbo dihal z ali brez vročine, za katere zdravnik presodi, da potrebujejo osebni pregled zdravnika, so pregledani v zaboju pred prostori urgence ZD Cerknica. Za paciente iz občine Loška dolina pa je v ZP Stari trg posebej opremljen prostor v pritličju.

Če zdravnik presodi, da se pacient lahko zdravi v domači oskrbi, je pomembno, da:

- se mu odredi samoizolacija;
- se pacientu poda navodila za preprečevanje okužbe v domačem okolju;
- zdravnik posebno pozornost posveti tistim, ki so starejši od 60 let ali imajo kronično bolezen (srčnožilne bolezni, sladkorno bolezen, pljučne, ledvične, jetrne bolezni, imunske pomanjkljivosti);
- pacienta opozori, da naj ob poslabšanju takoj naveže stik z zdravstveno službo.

Obravnavanje otrok z znaki respiratornega infekta

Zavedamo se izzivov, s katerimi se v letošnjem šolskem letu soočamo vsi, tako starši, otroci kot tudi mi zdravniki. Z novim šolskim letom se zaradi ugodnejših vremenskih vplivov in druženja v zaprtih prostorih vsako leto poveča tudi število okužb z respiratornimi virusi. Pojavijo se prehladna obolenja, ki jih spremljajo izcedek iz nosu, kihanje, bolečine pri požiranju, hripavost in blago povišana telesna temperatura. Šole in vrtci, kjer je na enem mestu zbranih veliko otrok, za širjenje teh virusov nudijo idealne pogoje. Otroci z okužbo dihal so najbolj kužni v prvih dneh, ko se pojavijo omenjeni bolezenski znaki, zato je pomembno, da takrat ostanejo doma in ne širijo okužbe na druge otroke. Zavedati se moramo, da lahko tudi običajni sezonski virusi pri občutljivih in najmlajših otrocih povzročijo okužbo spodnjih dihal (bronhitis in bronhitis), ki lahko zahteva tudi bolnišnično zdravljenje.

Pacienti z akutno okužbo dihal z ali brez vročine so po presoji zdravnika pregledani v zaboju.

Tudi covid-19 se pri otrocih lahko kaže le kot prehladno obolenje, zato ga je predvsem v začetku bolezni, le na podlagi bolezenskih znakov, nemogoče ločiti od ostalih prehladnih obolenj, ki jih povzročajo običajni sezonski virusi. Ker pa dosedanje raziskave kažejo, da majhni otroci niso pomembni prenašalci novega koronavirusa v kolektivu in da je v večini primerov vir okužbe zanje bolna odrasla oseba, smo omejili napotitve na odvzem brisa na novi koronavirus pri majhnih otrocih, saj se zavedamo, da je zanje preiskava neprijetna.

Svetujemo, da otrok z nahodom ostane v domači negi vsaj tri dni od začetka bolezni, in odsvetujemo stik s starejšimi družinskimi člani ali kroničnimi bolniki. Otrok z nahodom gre lahko v vrtec ali šolo po treh dneh bolezni, če se ne razvijejo drugi simptomi in če je

splošno počutje otroka dobro.

V nekaterih okoliščinah se bo otrokov pediater glede na bolezensko sliko ali epidemiološke okoliščine vseeno odločil, da otrok potrebuje odvzem brisa na novi koronavirus. V tem primeru je pomembno, da do sporočenega rezultata izvida z otrokom ostanete doma.

Dosedanje raziskave potrjujejo, da velike večine otrok covid-19 ne ogroža, a je zelo pomembno, da zaradi zaščite najranljivejših skupin prebivalstva, ki jih ne moremo povsem izolirati, in v želji po življenju s čim manj omejitvami upoštevamo priporočila in navodila strokovnjakov.

Zaključek

Zavedamo se, da nas vse čakata negotovi jesen in zima, zato vas prosimo za razumevanje in sodelovanje, saj bomo le na ta način ohranili zdravje in življenja, kar je naš skupni cilj.

V interesu nas vseh sta vsekakor ohranitev delujočega zdravstvenega sistema ter ohranitev zdravja nas vseh – ob preprečevanju širjenja okužbe. Upoštevati moramo vse preventivne ukrepe (ustrezna razdalja, higiena rok, nošenje mask) ter zmanjšati število socialnih stikov. Previdnost in upoštevanje navodil sta torej nuja, saj med nami kroži virus, ki še vedno ostaja ovit v tančico skrivnosti.

» Pacienti brez znakov bolezni covid-19 se morajo na pregled obvezno naročiti.«

Urejeni in sodobni šolski objekti

Občina Cerknica je v preteklih letih veliko vlagala v urejanje okolice šol in energetske sanacijo šolskih objektov. Izdatna sredstva namenja tudi nakupu opreme in zagotavljanju nadstandardnih storitev. Vse šole v občini Cerknica so zgledno urejene in omogočajo kakovosten vzgojno-izobraževalni proces.

Občina je leta 2014 s pomočjo lastnih sredstev in takratnega Ministrstva za infrastrukturo in prostor financirala obnovo celotnega fasadnega ovoja stavbe, izolacijo podstrešja in strehe, zamenjavo stavbnega pohištva, optimizacijo ogrevalnega in kurilnega sistema ter obnovo kleparskih izdelkov. Naložba je bila skupno vredna nekaj več kot 1,1 milijona evrov, 866.000 evrov pa je Občina Cerknica dobila iz javnega razpisa za sofinanciranje operacij za energetske sanacije stavb v lasti lokalnih skupnosti. Leta 2014 je Občina Cerknica prav tako poskrbela za energetske sanacije Podružnične šole Maksima Gasparija v Begunjah. Sredstva v višini dobrih 98.000 evrov za zamenjavo oken in vrat ter toplotno izolacijo fasade in stropa proti neogrevanemu podstrešju je v 85 odstotkih pridobila iz Kohezijskega sklada, preostali delež pa iz občinskega proračuna.

Obnovljena učilnica na Podružnični osnovni šoli Maksima Gasparija Begunje

Soočasno z zunanjo prenovo pa potekajo naložbe v notranje prostore in njihovo opremo v šolah v Cerknici, Begunjah, Grahovem, na Rakeku in Uncu. Treba je poudariti, da Občina Cerknica na letni ravni za naložbena vlaganja v šolske prostore namenja približno 100.000 evrov naložbenih sredstev – obnova učilnic, specialnih učilnic, sanitarij, skupnih prostorov, nakup in montaža pohištva, računalniške opreme, senčil. Občina je zagotovila sredstva za nakup garderobnih omaric, ki so postavljene na hodnikih, pred učilnicami cerkniške šole. Se pa lahko šola zato veseli nove namembnosti prejšnjih garderob. Občina Cerknica je skupaj z donatorjem poskrbela za prenovo prostora, Zavod Samostojen si in partnerji projekta Lokalne akcijske skupine Notranjska pa za njegovo opremo. Cerkniška osnovna šola se lahko pohvali tudi z letos obnovljeno avlo. Novi pa sta tudi razdelilna kuhinja in jedilnica.

Garderobne omarice na cerkniški šoli

Občina namerava nadaljevati z vlaganji v posodobitve šolskih prostorov. V letošnjem šolskem letu sta načrtovani sanacija učilnice in montaža garderobnih omaric v podružnični šoli v Begunjah. V Grahovem bodo dobili nove zunanje žaluzije. V Cerknici sta predvideni obnova stropa v jedilnici ter zamenjava dotrajane računalniške opreme. Na Rakeku se bodo sredstva namenila nujnim vzdrževalnim delom.

Lokalna skupnost se velikokrat sploh ne zaveda, da urejeno in udobno okolje kot ustanoviteljica šol in lastnica objektov zagotavlja ravno Občina Cerknica, ki v dogovoru z vodstvi šol glede na potrebe načrtuje ključna vlaganja. Trud lokalne skupnosti je prepoznal tudi tuji donator, ki je poleg donacije za obnovo mladinskega centra sredstva namenil tudi ureditvi senzorične sobe v cerkniški šoli, ki je že v urejanju.

Nova zunanja vrata na Podružnični osnovni šoli 11. maj Grahovo

Akcija Poletavci – poletni bralci 2020 je bila uspešna

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica se je Poletavcem – poletnim bralcem, ki so pod okriljem Mestne knjižnice Ljubljana oživel pred desetimi leti, pridružila že tretje leto zapored. Šolarji od sedmega leta dalje so tudi med letošnjimi počitnicami, od 11. junija do 10. septembra, lahko nabrali 30 bralnih dni po 30 minut ter zgibanko oddali v knjižnici ali poslali po pošti. Zaradi koronavirusa zaključne prireditve knjižnica ni izpeljala, a se je že junija z vsemi šolami naših treh občin dogovorila, da bodo Poletavci pridobljeno priznanje lahko unovčili kot eno prebrano knjigo bralne značke 2020/2021, kar bo učencem in mentorjem bralne značke prišlo še kako prav. Slednje se je izkazalo za precej dobrodošlo, saj so lansko število izpolnjenih zgibank podvojili, pa tudi nosilec akcije je bila njihova ideja tako vseč, da jo bodo posredovali Društvu Bralna značka Slovenije. Nabrali so 212 Poletavcev, ki bodo prejeli priznanje in belo poletavsko majico, izžrebali pa so tudi glavno nagrado – šotor za dve osebi, ki ga je doniral Hervis, d. o. o., ter pet knjižnih in petnajst praktičnih nagrad, ki jih je, tako kot majice, prispevala cerkniška knjižnica. Komisija za žrebanje v sestavi **Tine Maurer, Nevena Savič** ter **Anita Leskovec**, koordinatorka akcije v cerkniški knjižnici, je 17. septembra, na dan Franceta Bevka, dan Bralne značke ter dan Zlatih knjig, v prostorih nove čitalnice cerkniške knjižnice izžrebala nagrajence. Glavno nagrado je prejela Neva Korošec z Rakeka, dvajset ostalih nagrad pa je sreča razdelila med bralce vseh enot knjižnice. Vtise z žrebanja je knjižnica objavila na svojem Facebook profilu in spletni strani www.kjuc.si.

Na svetovnem spletu je možno zaslediti podatek, da je po ocenah mednarodnih organizacij danes še vedno nepismenih okrog 17 odstotkov svetovne populacije, da je leta 1820 lahko bralo in pisalo okrog 12 odstotkov ljudi, leta 2015 pa 86. Kakšna sreča, da smo med njimi. Ostanimo torej srečni bralci s poletavskimi krili in bodimo zdravi, da bomo še naprej širili obzorja, s knjigo odkrivali nove domišljjske svetove ter brali, brali ... ■

Vpis k cicibanovim uricam

Vrtec Martin Krpan Cerknica vabi **predšolske otroke, stare od tri do šest let, ki ne obiskujejo dnevnega programa vrtca,** k vpisu k **Cicibanovim uricam** v šolskem letu 2020/2021.

Vpis bo potekal **na sedežu Vrtca Martin Krpan Cerknica,** Cesta na Jezero 17, 1380 Cerknica (uprava vrtca).

Izpolnjene obrazce **Vloga za vpis otroka k Cicibanovim uricam,** ki jih dobite v upravi ali na spletni strani vrtca (www.vrtec-cerknica.si), oddajte **najpozneje do petka, 9. oktobra 2020,** po navadni pošti na naslov »Vrtec Martin Krpan Cerknica, Cesta na Jezero 17, 1380 Cerknica«, po elektronski pošti uprava@vrtec-cerknica.si ali v nabiralnik pri glavnem vhodu enote Cerknica.

Dodatne informacije dobite osebno ali po telefonu (telefonska številka: 01 705 00 77) vsak delovni dan od 8. do 14. ure.

Stran ureja: Javno podjetje Komunala Cerknica, d. o. o.

Bodi junak, ne zamenjaj školjke za smetnjak

Zbornica komunalnega gospodarstva v sodelovanju s komunalnimi podjetji vodi pobudo Skupaj za boljšo družbo, ki poziva k odlaganju odpadkov v koše za smeti in ne v školjke. Pripravili so tudi letak Bodi junak, ne zamenjaj školjke za smetnjak, ki ga povzemamo v nadaljevanju.

V školjko sodijo le tri stvari; da, prav ste prebrali, le tri stvari – človeški iztrebki in izločki ter toaletni papir. Straniščna školjka je vstop v kanalizacijski sistem. Ravnanje vseh nas je bistveno za delovanje sistema in očiščeno odpadno vodo. Straniščna školjka ni koš za smeti, odpadna voda pa je dragocen obnovljiv vir, zato vanjo ne mečimo stvari, ki tja ne sodijo.

Vlažilni in čistilni robčki niso toaletni papir in kot taki ne sodijo v straniščno školjko, čeprav jih nekateri proizvajalci označujejo kot take. Zakaj so problematični? Vlažilni robčki se od toaletnega papirja razlikujejo po tem, da je v celulozo dodano vezivo, ki preprečuje, da bi se hitro razpustili. Zaradi svojih lastnosti vlažilni in čistilni robčki zastajajo na kritičnih mestih v ceveh, se tam sprimejo s preostalimi odpadki, ki v kanalizacijo ne sodijo, in tvorijo večje skupke, ki povzročajo zamašitve hišnih napeljav in kanalizacijskih cevi ter okvare črpalk in drugih naprav, potrebnih za nemoteno delovanje kanalizacijskega sistema. Posledično pogosto prihaja do sicer nepotrebne dodatnega vzdrževanja sistema, kar pomeni tudi dodatne stroške tako neposredno za same uporabnike, če do težav prihaja znotraj stavb, kot tudi za

upravljalce kanalizacijskih sistemov. Posredno to pomeni tudi višje zneske na položnicah.

Veliko čistilnih in vlažilnih robčkov vsebuje tudi mikroplastiko, ki močno onesnažuje okolje ter ogroža zdravje ljudi in živali. Pri odlaganju robčkov v straniščne školjke velika večina mikroplastike ostane v odvišnem blatu, ki lahko, če se uporabi na kmetijskih zemljiščih, prehaja v tla in vodo in tako povzroča obremenjevanje okolja ter tveganje za zdravje ljudi in živali.

Školjka ni smetnjak za:

- vlažilne in čistilne krpe,
- vato, palčke za ušesa,
- olja in maščobe,
- kavne usedline,
- kontaktne leče,
- kondome,
- ostanke hrane,
- zdravila, obliže,
- cigaretne ogorke,
- zaščitne maske.

Gospodarska zbornica Slovenije
Zbornica komunalnega gospodarstva

SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO
MACE CERKNICA
Mestni trening in plešni klub

**BODI JUNAK,
NE ZAMENJAJ
ŠKOLJKE ZA SMETNJAK**

V straniščno školjko sodijo samo človeški iztrebki in izločki ter toaletni papir. Vlažilni in čistilni robčki ter preostali higienski pripomočki spadajo med odpadke.

Bodite zgled

V škatle za preostane namočile kofe za smeti in vanje odložite higijenske pripomočke. Takih odpadkov ne bode mlačni kanalizacijski sistemovi ter ogrevalni sistemi posrednih in oddaljenih vseh pa bo presvetlo odpadki v čistilni napravi. O preostalem odpadku ozaveščajte tudi svoje bližnje, sodelavce in prijatelje.

sbd.grzs.si

MACE CERKNICA
Mestni trening in plešni klub

VABIMO K VPISU
fante in dekleta od 5. leta starosti dalje

**VPISI V OKTOBRU
IN NOVEMBRU**
(od 2. oktobra dalje)

**Vsak ponedeljek od 16.00 do 17.30
in vsak petek od 17.15 do 18.45**
(v stari telovadnici na Rakeku)

Možni so tudi brezplačni informativni treningi.

INFORMACIJE:
 ✉ klub.mace@gmail.com
 ☎ 051 660 164 - Zala Jesenšek
 ☎ 041 707 512 - Nada Skuk

MACE Cerknica

Avtorica: **Marija Hribar** Fotografija: **arhiv Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica**

Stanko Janež (1912–2000): ob dvajseti obletnici smrti

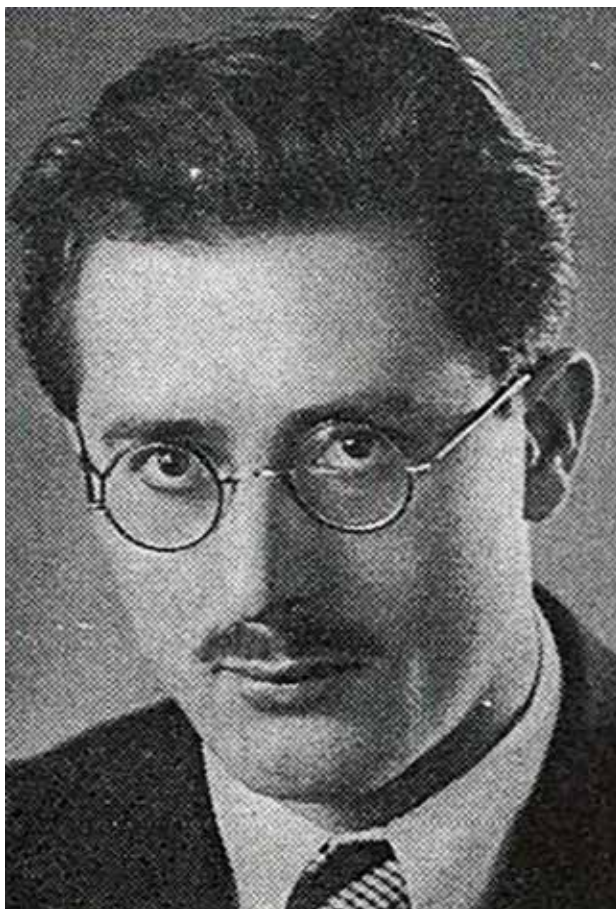
Literarni zgodovinar, pedagog, publicist, pisatelj, urednik, prevajalec.

Stanko Janež se je rodil na Rakeku, maturiral na II. realni gimnaziji na Poljanah, študiral na ljubljanski filozofski fakulteti, kjer je diplomiral iz slavistike leta 1935. Bližina rapalske meje in italijanski pohlep po slovenski zemlji sta ga zgodaj navdala z narodno zavednostjo, z uporom. Na srednji šoli sta bila njegova sošolca politična organizatorja Tone Tomšič in Boris Kidrič. Navduševal se je nad marksističnimi idejami in se povezal z delavskim gibanjem. Zaradi političnega delovanja je bil leta 1933 obsojen na šest mesecev strogega zapora in na petletno izgubo političnih pravic. Med drugo svetovno vojno je bil aktivist OF.

Pred drugo svetovno vojno je slovenščino poučeval na trgovski in gradbeni tehniški šoli v Ljubljani. Med letoma 1945 in 1948 je bil honorarni predavatelj za ruščino na ekonomski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1954 je bil lektor za slovenski jezik in književnost na filozofski fakulteti v Sarajevu ter tri leta bibliotekar v Narodni biblioteki. Po prihodu v Slovenijo, leta 1962, je poučeval v Ajdovščini, v Cerknici pa je bil ravnatelj osnovne šole od odprtja nove šole na sedanji lokaciji leta 1964 do upokojitve 1966.

Janeževa prva objavljena črtica z naslovom Na cesti je izšla v Jutru leta 1930 v reviji Književnost, mesečniku za umetnost in znanost. Leta 1933 objavi črtico Ljudje v hotelu, ki jo je bral na literarnem večeru v hotelu Union v Ljubljani 24. februarja 1933; nastopil je skupaj z Ludvikom Mrzelom in Ivom Groharjem. O tem dogodku sta pisala Božidar Borko v Jutru in Ciril Kočevar v Slovencu.

Leta 1992 je Janež v samozaložbi izdal zbirko črtic z naslovom Pot v prostost, ki so povečini izšle v revijah in časopisih pred drugo svetovno vojno (Jutro, Književnost, Prosveta, Obzornik, Ljubljanski zvon, Življenje in svet ...), nekaj proznih tekstov je izšlo tudi po vojni (Obzornik, Borec, Notranjski listi). Črtice so razdeljene v štiri razdelke; v drugem, poimenovanem Prizori iz življenja na podeželju, so uvrščeni teksti iz domačega, notranjskega okolja: v kratki pripovedi

Domača vas – Rakek opiše pomembnejše mejnike, ki so jo zaznamovali. Njemu pa so, kot je zapisal, v »najlepšem spominu ostale Krive njive, ko sem prvič dobil občutje nomada – pastirja in ko sem še lahko živel od divjih sadežev, saj skoraj ni bilo na svetu slajšega od tistih čudovitih tepk ob Štrajbosovem plotu. Tam na Srnjaku smo kurili kresove ...« Teško življenje v času gospodarske krize med obema vojnama oriše v leta 1937 objavljeni črtici Notranjci gredo v gozdove na Francosko. Išče tudi vzroke izseljevanja: »Po vojni se je izselilo iz naših krajev okrog tisoč ljudi v Francijo. Tiha, skrivnostna pesem notranjskih gozdov postaja zadnje čase grenka; zemlja je skopa in naradovoljno odpira svojo dlan, kruh je postal neosoljen in nad domovi, prezadolženimi, zaječijo večkrat tožbe gospodarjev. Domačije

propadajo, dolgovi pa rastejo.«

Stanko Janež je napisal literarnozgodovinske priročnike za osnovnošolsko in srednješolsko rabo, ki so doživeli več izdaj: Pregled zgodovine jugoslovanskih književnosti I, Slovenska književnost in Zgodovina slovenske književnosti (soavtor Miroslav Ravbar), Poglavitna dela slovenske književnosti, Slovenska mladinska proza, Vsebine slovenskih literarnih del. Za zbirko Znameniti Slovenci je napisal monografijo o slovenskem literarnem zgodovinarju Francetu Levcu, saj so ga prevzela tudi »njegova literarno pisana pisma, iz katerih je zvenel duh svobodoljubnosti, razgledanosti, spoznanja o domači revščini, o njegovem silnem garaštvu, o grenkih spoznanjih v zvezi s prijateljsko družbo, z Levstikom, Stritarjem ...« Leta 1993 je kot soavtor sodeloval pri knjigi Slovstveni in kulturnozgodovinski vodnik po Sloveniji. Pisal je tudi književne ocene, komentarje, predgovore, članke o jeziku v literarnem delu. Prevedel je več knjig iz ruščine, češčine, srbohrvaščine ter iz slovenščine v srbohrvaščino.

V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je Stanko Janež leta 1992 predstavil knjigo Pot v prostost.

Avtorica: **Ana Ivančič** Vir: stareslike.cerknica.org

Rudolfovo 1951 – Napeljava za elektriko

Pisalo se je leto 1951, ko so se začele priprave na elektrifikacijo krajev v Vidovskih hribih in za tiste čase popolnoma neznano čudo električne razsvetljave. Fotografija je nastala ob že nekoliko dvignjenem drogju konec vasi Rudolfovo, ki je bil postavljen na Povletovi njivi v Repniku. Pri tem delu je bilo prisotnih kar nekaj odraslih moških, veliko pa tudi fantičev pri 16 letih, ki so bili v povojnih časih glavna delovna sila.

Dolgo so trajale priprave za ta veliki projekt: izmeriti je bilo treba teren, kjer bo potekala trasa, zakoličiti razdaljo med drogovi, po hribu, ravnini, pa spet po klancu navzdol, seveda se tudi izogniti orani njivi, da je bil drog postavljen v »jamelčju«, da ni oviral oranja itd. Po vseh hišah je bilo treba napeljati inštalacijo, ne nazadnje tudi nekatere posameznike prepričati, da se je lahko po steni razbijalo, saj so bile hiše večinoma iz kamna. Večina gospodinjev se je odločila le za dve žarnici – eno v kuhinji in eno v »hiški«. Za čuda, da se je moj oče odločil dati žarnico tudi zunaj nad klet, da je svetila hkrati naravnost v hleve k prašičem, v drvarnico in štalo. In v presenečenje vsem je ta svetloba segala tudi do treh sosedovih hiš. Takrat nam je bilo to nekaj neverjetnega.

Za te priključke po hišah je bilo treba plačati nekaj prispevka, ves ostali strošek pa je krila država. Je pa bilo treba skopati jame za drogove. Vsaka hiša je bila dolžna skopati tri. Če kdo tega ni zmožel, je moral sam poskrbeti, da mu je to delo opravil nekdo drug, seveda proti plačilu. Takile fantiči, kot je bil moj brat, star petnajst let, so bili ravno pravšnji, da so kopali jame tudi za druge.

Te priprave so potekale celo leto 1951, leta 1952, nekje čez poletje, pa je končno prišla elektrika. V vsaki vasi smo pripravili pogostitev za vse delavce in vse vaščane. To je bil seveda velik dogodek.

Prebivalci Vidovskih hribov smo bili srečni za tako pridobitev, ki nam je resnično spremenila življenje. Prej smo bili navajeni na petrolejke in laterne. Petrolej je bil drag in je bilo treba kar naprej luč privijati na manjšo svetlobo, da se je petroleja

Avtor: neznan, zbirka: Ana Ivančič

- Spodaj z očali – neprepoznan,
- zgoraj levo v brezrokavniku Tone Tekavec, Bahnetov od Rudolfovega,
- zadaj pokrit s kapo – France Dragolič iz Cerknice,
- spredaj ob drogju – France Mramor, električar z Unca,
- takoj za njim Jože Brenc, Rakičanov od Čohovega,
- za njim – Milan Štrifof, Mihov iz Ravni.

čim manj porabilo. In naš ata je še potem kar naprej godrnjal, da luč preveč sveti, koliko elektrike da se bo porabilo.

Moj starejši brat, ki je bil iznajdljiv, kolikor ga je bilo, je od žarnice iz »hiše« napeljal žico v »štibelc« in tam napravil še eno luč, eno pa nad krušno peč. Žico je prinesel stric iz Ljubljane vso razpokano, ampak brat je to nekako zalepil in seveda se je ni smel noben dotikati, da ga ne bi streslo.

Sprva smo za razsvetlavo plačevali pavšalni znesek. Če je slučajno kdo nabavil likalnik, je bilo treba pa posebej prijaviti. Zgodilo se je, da so v enem gospodinjstvu dobili likalnik in ga niso prijavili. Ko je bila inšpekcija po hišah in so ta likalnik odkrili, so imeli zelo hude težave. Sreča, da je moj brat še pravočasno pobral in skril tisto razpokano žico iz štibelca in iznad peči. Bog ne daj, da bi to dobili.

Verjetno sta bili napeljava in ureditev na splošno bolj slabi, saj je toka kar naprej zmanjkovalo, še posebej, kadar je grmelo. V takih primerih je bilo treba v Cerknico poklicati električarja. Spet je bil za to najprimernejši moj brat Tone, vsakič lepo na kolo in po strokovnjaka. Za Vidovski kraj je bil zadolžen električar Franc Mramor, doma z Unca. Ko je nekoč spet nekaj grmelo in zmanjkalo toka, se je naš Tone uprl. Ni se peljal v Cerknico, ampak sta s prijateljem prinesla lojtro, jo naslonila na transformator, Tone je zlezal in se skobacal skozi majhno okence v notranjost in elektriko priklopil. To se je kar nekajkrat zgodilo, tako da je France Mramor začel razmišljati, kako da sedaj v Žilcah tok deluje brez prekinitev.

Kar sam je prišel pogledat naravnost k nam. Naš Tone, nič hudega sluteč, se je pa pohvalil: »Nič vas ne rabimo, to sedaj kar jaz porihtam.« Kaj hujšega! Mramor je prav kričal: »Ti fantič imaš toliko za iskat v transformatorju kot jaz v vašem špajzu. Naj ti ne pride nikdar več kaj takega na pamet!«

Stvar so potem rešili tako, da se je v Žilce za stalno naselil električar Jaka Petavs in bil tako vedno pri roki.

Sedaj si ne moremo predstavljati življenja brez elektrike. Ne samo brez razsvetljave, tudi brez hladilnika, kuhalnika, raznih gospodinjskih strojčkov. Vse smo kuhali na štedilniku na drva, tudi belo perilo; greli vodo za umivanje, pranje perila, pomivanje posode, tudi kuhali za prašiče. V štedilniku na drva smo zakurili trikrat na dan. Podneta za spodkuriti je bila stalno napravljena in posušena shranjena pod štedilnikom, da je hitro zagorelo. Je pa bil problem z vžigalicami, ki se jih je zelo težko dobilo. Nekaj časa po vojni so bile narejene iz malo tršega papirja in imele konice pomočene v žveplo. Dolgo je trajalo, da so zagorele, zato smo jim rekli »Pet minut počakaj«.

Tudi papirja ni bilo in je bilo treba delati z njim skrajno varčno. Veliko smo si pomagali z žerjavico, tako da smo dali v štedilnik debelo bukovo poleno, ki je tlelo, da se je žerjavica ohranila. Večkrat pa smo poklicali soseda, če imajo kaj žerjavice pri njih. Otroci smo hitro stekli z železno lopatko, prinesli od soseda žerjavico in zadevo rešili.

Hladilnika nismo niti poznali. Ko smo poleti zaklali kakšno kokoš ali ovčko, smo dali meso v sosedovo klet, da se je ohranilo nekaj dni.

- Skrajno desno stoji Đuro Vukičević, ki je bil na KLO (Krajevni ljudski odbor) Cajnarje,
- pred njim je Milan Tekavec, Klančarjev od Koroščega,
- pred njim – Tone Tekavec, tudi Klančarjev od Koroščega,
- na drog je naslonjen Jože Hribljan – Suštarjev iz Ravni.

Vstajali smo z zoro in šli spat z mrakom. Lahko samo pomislimo, koliko smo imeli dela za golo preživetje iz dneva v dan.

Slovarček:

- špajz: shramba,
- hiša: glavni prostor z zidano pečjo,
- štibelc: manjša soba za spanje
- lojtra: lestev.

Obnovljena kulturna dediščina

Na domačiji Žagni na Lipsenju je bilo v septembru odprtje obnovljenega znamenja. Križ s tremi lesenimi figurami je bil postavljen leta 1877 v spomin na prvega gospodarja Janeza Petriča in z namenom varovanja domačije z mlinom in žage pred ujmami. »V lesenem ohišju je na križ pritrjena osrednja figura križanega Kristusa, na vsaki strani pa sta dve mali figuri: sedeči Kristus in svetnik Janez Nepomuk. Pri konservatorsko restavratorskem posegu smo iskali originalne poslikave in oblike ter ohranili vse prvotne elemente, ki so izkazali zadostno trdnost. Pri lesenem ohišju je bila izvedena rekonstrukcija prvotne oblike ozadja in strehe. Za zapolnjevanje poškodb, utrjevanje in zaščitne premaze so uporabljeni materiali premišljeno izbrani, da bodo umetnino ščitili pred različnimi vremenskimi pogoji čim dlje,« pove

Nuška Dolenc Kambič iz Restavratorskega centra Slovenije, glavna restavratorka lesenih figur. Skupaj z ekipo in restavratorjem **Jakom Grmekom**, ki je obnovil korpus križa, so se želeli ponovno približati obliki oziroma podobi, kot jo je imelo znamenje originalno ob postavitvi pred 150 leti in torej pred spremembami, ki jih je znamenje doživelo ob poznejših delnih popravilih. Z namenom preprečitve odtujitve originalnih figur z lokacije postavitve so originali zamenjani s kopijami, ki so delo restavratorskega mojstra **Roka Dolničarja**, ki sicer prihaja iz Cerknice. »Znamenje je kvalitetno delo neznanega ljudskega podobarja in eno redkih originalno ohranjenih v tem prostoru, saj so prvotne ročno izdelane podobe v znamenjih že davno nadomeščene z industrijskimi nadomestki ali izropane. Znamenje predstavlja majhen sestavni delček domačije, vendar pomembno dopolnjuje njeno zgodbo, ki jo je potrebno in vredno ohraniti zanamcem kot del duhovne identitete,« še poudari **Damjana Pediček Terseglav** z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki je dala pobudo za temeljito obnovo in restavriranje znamenja. ■

✍️ Jan Petrič

Po slovenski planinski poti (SPP)

📷 Miro Mlinar

Lani smo prvo etapo SPP zaključili v Slovenj Gradcu, letos pa smo nadaljevali do Robanovega kota. Zaradi vremena nam je šele po treh preložitvah od 4. do 6. septembra uspelo izpeljati izlet. Naša družina je štela 17 pohodnikov. Prvi dan smo v dobrih dveh urah prispeli do Poštarskega doma pod Plešivcem (805 m). Po počitku je sledil precej strm, ponekod naporen vzpon čez Kozarnico na Plešivec do Doma na Uršlji gori (1680 m). Po postanku smo sestopili po strmini na sedlo Križan (1049 m) in se podali do Andrejevega doma na Slemenu (1086 m), kjer smo prvič prenočili. Prvi dan so števeci namerili 22 kilometrov prehojene poti. Naslednji dan, ko smo skupaj prehodili 27 kilometrov, nas je pot vodila do Doma na Smrekovcu (1377 m) in naprej čez Smrekovško Pogorje. Na pobočju Komna smo se za kratek čas pridružili nabiralcem brusnic. Sledil je dolg in strm sestop, potem spet vzpon in daljše prečenje Travnika, ki se je končalo na Koči na Travniku (1548 m). Po počitku smo nadaljevali do Koče na Loki pod Raduho (1534 m). Zbudili smo se v megleno jutro. Megla ali nizka oblačnost sta se vlekli vse do vrha Raduhe (2062 m). Pot je bila spolzka, s tem pa zahtevnejša. Po razsežnem melišču smo sestopili do Koče v Grohotu pod Raduho (1460 m). Pot do Robanovega kota (670 m) je bila na začetku precej primerna, čez Lipni in Dolgi Plaz pa zaraščena, ozka in nevarno strma. Zadnji del poti je bil zaradi erozije in podrtega drevja neprepoznaven, z redkimi markacijami, pa vendarle smo se uspešno vrnili in ob zaključku v Mozirju že snovali nove načrte. ■

Z Mlinarjem in Žagarjem na Triglav

📷 Martin Žagar

13. septembra se je v organizaciji Planinskega društva Cerknica skupina štirinajstih pohodnikov odpravila na dvodnevni pohodniški izlet s ciljem osvojiti vrh našega očaka. Pohodniška tura je bila tokrat prav posebna, saj je želja po osvojitvi najvišjega vrha Slovenije postala večgeneracijsko druženje. Najmlajši udeleženci pohoda na Triglav sta tako šteli zgolj devet in dvanajst let, medtem ko je bila najstarejša udeleženka stara že skoraj 70 let. Pod budnim strokovnim vodstvom dveh nadvse prijetnih vodnikov, **Mira Mlinarja** in **Martina Žagarja**, so vrh Triglava osvojili prav vsi udeleženci pohoda. Marsikateremu udeležencu in članu našega planinskega društva je to predstavljalo življenjski cilj, ki se jim je končno tudi uresničil, zato je bilo veselje na samem vrhu, pri Aljaževem stolpu, nepopisno. Srečni, veseli in prijetno utrujeni smo se srečno vrnili v dolino, med nami pa so se nehote stkale tudi posebne vezi, ki nam bodo ostale v izjemno lepem spominu.

Pohodniki so bili nad turo in strokovnim vodenjem tako navdušeni, da so naju z Mirom že povpraševali po naslednjih načrtovanih podvigih našega planinskega društva.

Vabimo vas, da se nam na naslednji turi tudi sami pridružite. Obljubimo, da vam ne bo žal. Vse naše naslednje podvige lahko spremljate na spletni strani Planinskega društva Cerknica. ■

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

vam ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPORIJEVANJE

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

ŽIVLJENJSKI SLOG

- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?

DELAVNICE

- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno svetovanje (Opustitev kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

Stran ureja: Notranjski regijski park (NRP)

»Prihodnost našega planeta« – nov ustvarjalni natečaj za otroke

Letni program izletov, sprejet na občnem zboru, spreminjamo in izvajamo skladno z določili Nacionalnega inštituta za javno zdravje. V mesecu juliju smo izvedli dva izleta v visokogorje.

Notranjski park v okviru projekta LIFE Stržen razpisuje nov, že četrti ustvarjalni natečaj za otroke in mlade (od dveh do 18 let), tokrat na temo našega čudovitega planeta, ki je naš edini dom, pa z njim ne ravnamo vedno tako in ga prepogosto jemljemo za samozemljeno.

Nekateri medtem verjamejo, da je naš planet večer in ga lahko do onemoglosti izkoriščamo, mnogi pa menijo, da bo naša mati Zemlja, ki obstaja že več kot štiri milijarde let, živela še veliko časa in preživela tudi človeštvo, ki pa bo dejansko kaj kmalu izumrlo, če bomo še naprej uničevali vire preživetja. Kako pa na naš planet gledate vi? Zanj skrbimo ali mu škodujemo? Na kakšnem planetu bi radi živeli; kako si želite, da bi bil videti? Ali lahko tudi mi, njegovi prebivalci, vplivamo na to in kako? Ali je trenutna pandemija covid-19 tudi odraz našega ravnanja s planetom? So posledica tega tudi vse ekstremnejši in za človeka pogubni

© arhiv NRP

Nagrade:

- 1. nagrada: tablični računalnik,
- 2. nagrada: najem dveh kanujev na Cerkniskem jezeru,
- 3. nagrada: najem dveh kanujev na Cerkniskem jezeru.

vremenski pojavi? Svoje poglede na to tematiko lahko sodelujoči na našem natečaju napišejo, narišejo ali povedo s fotografijo.

Na natečaj Prihodnost našega planeta se lahko prijavite sami, lahko pa vaše izdelke pošljejo vzgojitelji, učitelji, mentorji, starši, sorodniki ali skrbniki. Likovni natečaj je namenjen najmlajšim – predšolskim otrokom in šolarjem prvih treh razredov, literarni natečaj šolarjem od četrtega do šestega razreda, fotografski natečaj pa sedmošolcem, osmošolcem, devetošolcem in dijakom srednjih šol.

Izdelke pošljite do 31. januarja 2021 na naslov: Notranjski regijski park, Tabor 42, 1380 Cerknica s pripisom »Za natečaj Prihodnost našega planeta«. Fotografije in literarna dela sprejemamo tudi po elektronski pošti: info@notranjski-park.si, v zadevo pripišite »Za natečaj Prihodnost našega planeta«. Več podrobnosti in pogoje sodelovanja najdete na povezavi: <https://life.notranjski-park.si/sl/natečaj>.

Peta opazovalnica za ptice s pogledom na najvišjo slovensko goro

© Grega Žorž

Ob ponikalnico Stržen, pri mostu med vasema Gorenje Jezero in Laze, smo postavili že peto ornitološko opazovalnico. Z lokalnim imenom smo jo poimenovali Malnšče. Domačini vedo namreč povedati, da je tod nekoč stal mlin, po domače »maln«. V notranjosti opazovalnice so lesene klopi in informativne table z zanimivimi informacijami o okolici in njenih pticah, na lesenih stenah in stropu opazovalnice pa so tudi silhete nekaterih ptic v naravni velikosti (kosec, črna štorčija, vodomec, bela čaplja). Ob opazovalnici stoji še maketa, ki bo v formatu 2D prikazovala zemljevid obiskovalčeve trenutne lokacije in širše okolice, za počitek in malico pa nekaj metrov stran stoji priročna lesena miza s klopki. V nasprotju z ostalimi štirimi, postavljenimi na vzpetine, ta opazovalnica stoji na ravnini. Kljub temu ponuja prekrasne poglede na Stržen in Cerknisko polje, ob jasnem vremenu pa je z nje možno ugledati celo Julijske Alpe in Triglav.

Ta dobrodošla pridobitev ob Strženu je nastala s pomočjo projekta Kras.Re.Vita, ki je sofinanciran s strani Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije. Notranjski park se še posebno zahvaljuje Agrarni vaški skupnosti Gorenje Jezero, saj je prijazno omogočila postavitev infrastrukture na njenem zemljišču, izbrala pa je tudi obliko opazovalnice. ■

Avtorica: **Danijela Strle** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Evropski teden mobilnosti v občini Cerknica

V občini Cerknica so se od 16. do 22. septembra v okviru Evropskega tedna mobilnosti (ETM) odvijale različne delavnice in druge dejavnosti. O njih smo redno obveščali na občinski spletni strani in Facebook strani ETM Cerknica 2020 in občane spodbujali k udeležbi in uporabi trajnostnih oblik mobilnosti.

Že pred samim začetkom ETM smo na 16 lokacijah v Cerknici, na Rakeku in v Begunjah pri Cerknici zarisali talne označbe, ki so mimoidoče spodbujale k hoji. V naslednjih dneh je bilo dogajanje še pestrejše!

Teden mobilnosti smo začeli z delavnico, v okviru katere smo si s skupino predšolskih otrok Vrtca Martin Krpan Cerknica, ob prisotnosti župana **Marka Ruparja**, peš ogledali talne označbe in plakate, ki spodbujajo k hoji. Župan je otrokom podelil odsevnik, s katerimi bodo varnejši v prometu. Tega dne smo na parkirišču pred zdravstvenim domom postavili tudi bukev, ki smo jo poimenovali ETM drevesce. Drevesce je bilo cel teden mobilnosti okrašeno s slikami otrok, ki smo jih dnevno menjavali. Avtorji so bili otroci od prvega do vključno šestega razreda Osnovne šole (OŠ) Notranjski odred Cerknica. Razstavljene slike so prikazovale, kako otroci vidijo mesto brez avtomobila.

17. septembra je potekala akcija »Župani za volani«, ki se ji je prav tako pridružil tudi župan Marko Rupar. Po opravkih v Cerknico je peljal 93-letno **Julijano Krašovec** z Rakeka. Gospo sta na pot spremila tudi voznik prostovoljec **Boris Krašovec** in občinski koordinator Zavoda Sopotniki **Gregor Pokleka**.

V petek, 18. septembra, je bilo dogajanje v okviru projekta najpestrejše, saj so se v dopoldanskem času odvijali Bralne urice na Taboru, delavnica Obnovljivi viri energije pri OŠ Notranjski odred Cerknica in osrednji dogodek tedna mobilnosti – predstavitev novega P + R parkirišča! Bralnih uric so se udeležili predšolski otroci iz vrtca. Prebrali smo knjigo z naslovom Frančkova kolesarska čelada in se pogovarjali o pomembni vlogi kolesarske čelade pri varnem kolesarjenju ter o tem, da je zelo pomembno, da smo na cesti dobro vidni ostalim udeležencem v prometu. Nato pa smo z devetošolci

iz cerkniške šole spoznavali obnovljive vire energije. Poudarek je bil na sončni energiji. S pomočjo sončnih celic smo med delavnico med drugim napolnili tudi telefon! Zadnji in osrednji dogodek dneva je bila predstavitev novega P + R parkirišča pri cerkniški osnovni šoli.

V soboto je v sodelovanju z Notranjskim regijskim parkom potekal kolesarski izlet okoli Cerkniškega jezera, ki smo ga poimenovali Glej, ščuka! Na 18,5 kilometra dolgo pot se nas je podalo štirinajst udeležencev.

V nedeljo ob 9.00 smo se odpravili na pohod na Slivnico. V sodelovanju s Planinskim društvom Cerknica smo spoznavali glavne znake ob planinskih poteh in pravila varne hoje v hribih. Med hojo smo se pogovarjali o pozitivnih vplivih hoje na zdravje, problematiki tranzitnega prometa v občini in vplivih prometa na kakovost zraka. Na vrhu se nas je enajst udeležencev nagledalo lepih razgledov, nato smo se vrnili na izhodišče, parkirišče pri OŠ Cerknica. Ob 18.00 pa se nas je deset udeležencev udeležilo potopisnega

predavanja. Gost je bil dr. Matej Ogrin, ki nam je predstavil svoji potovanji po Aljaski s kolesom. Predavanje je bilo zelo poučno in navdihujoče!

V ponedeljek smo si z učenci osmega razreda cerkniške šole na parkiriščih na Taboru in pri OŠ Cerknica podrobneje pogledali e-skiro in različna kolesa ter jih tudi preizkusili. Učenci so se naučili zakrpati počeno zračnico kolesa, kar jim bo pri kolesarjenju lahko prišlo še kako prav.

22. september je bil dan brez avtomobila in tudi dan naše zadnje delavnice Evropskega tedna mobilnosti. Z osnovnošolci smo si pogledali razstavo prometnih znakov na Taboru. Razstava je služila kot navdih za nadaljevanje delavnice na parkiriščih pri OŠ Cerknica, kjer so se parkirišča spremenila v slikarska platna, ki so jih učenci porisali s kredami. Nastale slike so bile zelo barvite in zanimive za mimoidoče.

Izvedba Evropskega tedna mobilnosti 2020 v občini Cerknica je financirana s sredstvi sklada za podnebne spremembe.

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero)

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na e-naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **20. oktobra**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **trgovina Megadom iz Podskrajnika**.

- 1. nagrada:** električni kalorifer FH03 Iskra,
- 2. nagrada:** palični mešalnik HB-01 Iskra,
- 3. nagrada:** parni likalnik SL-2022 Iskra.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku novembra.

Nagrajenci septembrske številke, nagrade podarja Kmetija Mihelčič iz Grahovega, so:

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 10 evrov – **Petra Ilijevski**, Partizanska cesta 9, 1381 Rakek,
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5 evrov – **Marija Logar**, Cesta pod Slivnico 3 a, 1380 Cerknica,
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 5 evrov – **Matjaž Ožir**, Ulica za vrtovi 2, 1380 Cerknica.

Nagrajenci lahko nagrade prevzamejo na cerkniški tržnici ob sobotah od 8.00 do 13.00.

					Glasilo Občine Cerknica	SLOVENSKI SLIKAR (MATEVŽ)	SODOBNIKI KELTOV	POSREDNIK PRI SEJ- MARSKIH POSILH	OLGA GRACELJ	MESTO V KAMPANJI	NEM.-AM. SOCIOLOG. (HANNAH)	SLADKA MELONA	DEJAVNOST AKTERJEV	EGIP. BOG SONCA
					PRODA- JALEC LIMONADE									
					NAČIN IZRAŽANJA SPRISPO- DOBAMI									
					MESTO V J. SRBIJI				TRAK ZA REDOVE					
					AMERIŠKI PLES				MOČEN VETER					
													NAD- STROPJE STAVBE	
	TOLAŽBA	MLAKA	OTOŠKA EVROPSKA DRŽAVA	ESKIMI KONRAD ADENAUER					IGRALEC VALIČ					
LATINSKO IME ZA ODISEJA							OKRASNI KAMEN S PROGAMI				SLAVKO TIHEC			
							UČENJAK				BRKATA RIBA			
OPRSJE, PRSNIKOŠ						GOROVJE VRUSIJI				SL. TISK. AGENCIJA				
						POSVO- JITELJ				OKLEPNO VOZILO				
PIVSKI VZKLIK				LUKNJAČ (ZASTAR.)				MESTNA HIŠA						
				STRONCIJ				DENAR V KAMBODŽI						
GEOME- TRIJSKO TELO, KOCKA									OTOČJE V POLINEZIJU					
OBER					KONJ MAJHNE RASTI				TONE NOVAK			ŽLAHTNI PLIN (Ar)	INDIJSKI POLITIK (DŽAVA- HARLAL)	RADIOAKT. PRVINA (At)
									FR. SLIKAR (ODILON)					
					BOŠANSKI REŽISER ŽALICA					BARVILO ZA LASE, KNA				
					OSEBAKOT JAMSTVO ZA KAJ					CHARLIE WATTS				
					ANTON KOROŠEC			AM. PRED- EISEN- HOWER			LIT. ZGOD. (AL.OJZIJ)			
					SEVERNO- ATLANTSKI PAKT			TO(P)			JUŽNOAM. INDIJANEC			
					PRESTOL					IBSENOVA DRAMA				
										NORVEŠKI PISATELJ HAMSUN				

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): ZDRS, VRAN, VEIT, ŠALA, OPTIMIZEM, IN PEKOVSKE, MRK, MAT, AST, IRAKLION, LORD, VEČJE, SIMO, AIME, IKO, ČRTKA, PETAN, CELINA, ENKI, ERA, ATALET, TRAMVAJ, DOBROTE, TS, PRAG, ŠKOT, OA, LUČANI, STRADALEC, TEK, ANICA. Težje besede: ADOPTANT, ARENDT, HEKSAEDER, TORAKS.

www.smg.si
info@smg.si
salon: 081 603 777
direktor: 040 899 728
svetovalec: 051 660 083
Cesta 4. maja 50a, 1380 Cerknica

SUHOMONTAŽNA GRADNJA

SMG PRIPRAVA IN IZVEDBA

svetovanje, priprava dokumentacije za Eko Sklad
prevzem skrbi za izvajalce
kvalitetna in celovita prenova

EKO SLAD

20 - 30 - 50 %
povračilo investicije

Celovita prenova na ključ

Poskrbimo za celovito prenovu na ključ in prevzamemo vse skrbi za izvajalce (vodovodne, elektro inštalacije, talne obloge...) ter usklajevanje med njimi.

Uredimo vso dokumentacijo za pridobitev nepovratnih sredstev Eko Sklada. S pomočjo pridobljenih nepovratnih sredstev Eko sklada pridete do cenejše investicije in na dolgi rok prihranite.

Najdete nas v prodajnem salonu v centru Cerknice (cesta 4. maja 50 a) in na spletu www.smg.si

Sodelujemo z najbolj priznanimi proizvajalci:

lipbled.

PIRNAR.

VELUX

kNAUF

pvcnagode

M SORA

Gradimo s srcem.

Notranjski muzej Postojna

Prvo nedeljo v mesecu brezplačen vstop za občane občine Cerknica

📍 Notranjski muzej Postojna

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

V oktobru in do konca šolskega leta prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu.

Ob vpisu vas čaka darilo (slikanica).

📍 Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica z enotami

Sreda, 7. oktober

Zadihajmo!

Interaktivno predavanje strokovnjakinje za optimalno dihanje Barbare Tanze

🕒 Vstop prost do zapolnitve mest
🕒 19.30

📍 KD Cerknica

📍 KD Cerknica in Voice Up!

Četrtek, 8. oktober

Juhuhu, pravljica!

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.

🕒 17.00

📍 in 📍 KJUC

Petek, 9. oktober

Juhuhu, pravljica!

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.

🕒 17.00

📍 in 📍 KJUC

Sobota, 10. oktober

HAMO & Tribute 2 Love

Koncert, prestavljen z dne 7. marca 2020

🕒 Za koncert je zaradi nove razporeditve občinstva obvezna prijava z že kupljenimi vstopnicami: www.kd-cerknica.si.

📍 in 📍 KD Cerknica

Ponedeljek, 12. oktober

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).

🕒 17.00

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC

Torek, 13. oktober

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).

🕒 17.00

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC

Sreda, 14. oktober

Srečanje skupine za pomoč svojcem oseb, obolenih za demenco

🕒 17.00

📍 in 📍 DEOS, Center starejših Cerknica

Bralni klub

Beremo: Marij Čuk – Črni obroč

🕒 19.00

📍 KJUC

Četrtek, 15. oktober

Dan za kino

Pat in Mat: Mojstra na delu

🕒 Vstopnina: 4 €

🕒 18.00

📍 in 📍 KD Cerknica

Dan za kino

Posebni

Vstopnina: 4 €

🕒 20.00

📍 in 📍 KD Cerknica

Sreda, 21. oktober

Jesenska pravljica

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.

🕒 17.00

📍 in 📍 KJUC

Adriana Dolinar: Ali spimo dovolj?

Predavanje

🕒 Prijave na druzinski.center.cerknica@gmail.com. Število udeležencev je omejeno na 15.

🕒 18.00

📍 in 📍 Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 22. oktober

Dan za kino

Rocca spreminja svet

🕒 Vstopnina: 4 €

🕒 18.00

📍 in 📍 KD Cerknica

Dan za kino

Corpus Christi

🕒 Vstopnina: 4 €

🕒 20.00

📍 in 📍 KD Cerknica

Peru

Potopisno predavanje Marjana Olenika

🕒 Obvezne prijave na

01 709 10 78 (Cerknica) ali

01 705 14 81 (Rakek)

🕒 18.00

📍 Knjižnica Rakek

Ciril Kosmač: Lovim pomladni veter

Knjigo bosta predstavila Nanča Kosmač in Andraž Gombač.

🕒 Obvezne predhodne prijave na 01 709 10 78

🕒 18.00

📍 KJUC

Petek, 23. oktober

Jesenska pravljica

Pravljlična urica z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.

🕒 17.00

📍 in 📍 Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

Nedelja, 25. oktober

Koncert ob 50-letnici zbora Tabor

🕒 Prireditev za vabljene goste

🕒 18.00

📍 KD Cerknica

📍 Društvo pevski zbor Tabor Cerknica

Ponedeljek, 26. oktober

Bralna skupina za osebnostni razvoj

Rene Egli: Načelo LOL2A ali Svet je popoln

🕒 17.00

📍 KJUC

📍 KJUC in Fani Černigoj

Torek, 27. oktober

Dnevi ruskega filma

Prikazen, film

🕒 Vstop prost

🕒 18.00

📍 KJUC

📍 KJUC v sodelovanju s KOŽ in Društvom Ruslo

Sreda, 28. oktober

Dnevi ruskega filma

Belo puščavsko sonce, film

🕒 Vstop prost

🕒 18.00

📍 KJUC

📍 KJUC v sodelovanju s KOŽ in Društvom Ruslo

Sara Idzig: Gibalna družilnica

Predstavitve plesno-gibalne psihoterapije za družine

🕒 Prijave na druzinski.center.cerknica@gmail.com. Število udeležencev je omejeno na 15.

🕒 18.00

📍 in 📍 Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 29. oktober

Dnevi ruskega filma

Kukavica, film

🕒 Vstop prost

🕒 18.00

📍 KJUC

📍 KJUC v sodelovanju s KOŽ in Društvom Ruslo

Petek, 30. oktober

Rožnate urice

🕒 Prijave na druzinski.center.cerknica@gmail.com. Število udeležencev je omejeno na 15.

🕒 20.00

📍 in 📍 Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Sobota, 31. oktober

Pohod z baklami do gradu Šteberk

🕒 Srednje težak nočni pohod z baklami, ki bo trajal do tri ure. Potrebna je predhodna rezervacija na: 041 632 153 (Gašper) ali info@krizna-jama.si.

🕒 18.00

📍 Kmetija z nastanitvijo Tekavča ograda (Lipsenj 32)

📍 Društvo ljubiteljev Križne jame

Do 16. oktobra

Ptice naših krajev

Razstava mozaikov

🕒 V času urnika knjižnice na Rakeku

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC in KD Rak Rakek, sekcija mozaiki

Do 16. oktobra

Pisano zeleno

Razstava izdelkov oblikovalke Eve Mazi

🕒 V času urnika knjižnice na Rakeku

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC

Do 4. novembra

Pletemo, kvačkamo, ustvarjamo

Razstava Društva upokoencev

Martin Krpan Bloke in VGC Bloke

🕒 V času urnika cerkniške knjižnice

📍 V razstavnih vitrinah cerkniške knjižnice

📍 KJUC

Do 4. novembra

DIDI Decor – Divna Martinčič

Ustvarjanje iz naravnih materialov – razstava

🕒 V času urnika cerkniške knjižnice

📍 V razstavnih vitrinah cerkniške knjižnice

📍 KJUC

19. oktober–6. november

15. Ex-tempore Rak Rakek

Likovna razstava

🕒 V času urnika knjižnice na Rakeku

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC in KD Rak Rakek, likovna sekcija

19. oktober–13. november

Zdravilne rastline

Razstava klekljanih čipk

🕒 V času urnika knjižnice na Rakeku

📍 Knjižnica Rakek

📍 KJUC in KD Rak Rakek, klekljarska sekcija

Organizatorji si pridružujejo pravico do spremembe programa zaradi morebitnih sprememb epidemiološke slike in priporočil ter uredb Nacionalnega inštituta za javno zdravje glede izvedbe prireditev.

LEGENDA:

🕒 Informacije

🕒 Kdaj

📍 Kje

📍 Organizator